

Dünyaya Başkaldırıyoruz

5.Sayı | Haziran '21 | 10 ₺

Dünyaya Başkaldırıyoruz
Kitap Dizisi
Sayı: 05
Haziran 2021

ISBN: 978-605-70149-2-4

Editör
Demet Demeter

Dergiye Ulaşabileceğiniz
Adresler

Şişli: Merkez Mah. Hasat Sok.
Sebil Apt. No:9 K:4
Taksim: Mephisto
Beşiktaş: Mephisto
Kadıköy: Akademi Kitabevi /
Aram Kitabevi / İkinci Adam
Yayınevi / İmge Kitabevi /
Mephisto / Nudem Cafe /
Sarya Kitabevi

Kapak Tasarım
Sena Şat

Sayfa Düzeni
Delal Erol

Yeni Dönem Yayıncılık
Basın Dağıtım Eğitim Hizmetleri
Tanıtım Org.Tic.Ltd. Şti.

Sofular Mah. Sofular Cad.
No: 8/3 Fatih/İstanbul
Tel-Fax: 0 (212) 533 32 57

Baskı
Serdem Ofset
Ali Başaran ve Ort.
Maltepe Mah. Litros Yolu Sok.
2. Matbaacılar Sanayi Sitesi
D:1NE4 Zeytinburnu/İstanbul
0212 674 4492
Sertifika No: 50498

Sitemizi incelediniz mi?

İçindekiler

Hiç Kimse Özgürlüğü Ellerimizden Alamayacaktır	4
İsyan Et, Başkaldır	7
Kadının Kesin Kurtuluşu Üzerine	8
İstanbul Sözleşmesi	10
Yazı Atölyesi Üretimleri	12
Ev İçi Emek - Görünmeyen Emek	15
Kadın Üniversiteleri Üzerine	18
Kır Kilittendiğin "Kafeslerini"	20
Yaşasın 8 Mart	23
Vive la Commune!	24
Kadın ve Özgürlük	26
Uzaya Çıkan İlk Kadın: Valentina Tereşkova	29
Şiir	30
Marksist Kadın Akademisi	31

İletişim

Sizin de söyleyecekleriniz var, biliyoruz. Bize üretimlerinizi ulaştırın, daha çok kadın sesimize ortak olsun.

gmail: dunyayabaskaldir@gmail.com

instagram: [@dunyayabaskaldir](https://www.instagram.com/dunyayabaskaldir)

twitter: [@DunyayaBskldr](https://twitter.com/DunyayaBskldr)

facebook: [Dünyaya Başkaldırıyoruz](https://www.facebook.com/DunyayaBasKaldiriyoruz)

web: dunyayabaskaldir.wixsite.com/kadin

çıkın

Bahar aylarını geride bıraktık ama pandemi hala devam ediyor. Yine yasaklar, yine kısıtlamalarla geçiriyoruz bu süreci... Fakat kapitalizmin çarkları dönmeye devam ediyor... İşçiler, emekçiler, kadınlar virüsten ölmeye devam ediyor...

Bu koşullarda hazırlıyoruz 5. sayımızı da...

Bütün kısıtlamalar, yasaklamalar işçi ve emekçi sınıfların; kadın kitlelerinin öfkelerini, isyan ve ayaklanmalarını durduramadı... 8 Mart'ta; mitinglerde, eylemlerde haykırdık özgürlük sloganlarımızı. Baskı sömürü ve açlığa karşı öfkemizi; dünyanın pek çok yerindeki kadınlarla birlikte "İsyan edip Başkaldırarak" haykırdık, eylemlere dönüştürdük.... Dünyanın sokakları açlık isyanlarına sahne oldu...

Newroz'un coşkusu sarmışken kitleleri "İstanbul Sözleşmesi" feshedildi bir gecede. Biz kadınları zaten pratikte korumayan bir sözleşme iken, resmi olarak feshedilmesi katledilmemize davetiye çıkarıyordu.... Yine kadınların isyanlarına büründü sokaklar... Yasaklar, kısıtlamalar, cezalar ve gözaltılarla dinci-gericilik öfkemizin sokaklara akmasına engel olamadı....

Erkek egemenliğine karşı mücadelemiz toplumsal mücadeleyle birlikte sürüyor. Toplumun yeni bir temelde, yeniden örgütlenmesi kadınların kurtuluşu için zorunludur.

Sermaye sınıfı ve onun temsilcileri dinci gericilik kadınların özgürleşme mücadelesini engellemek için biz kadınlara karşı saldırgan tutumunu fütursuzca sürdürmeye devam etti. Aynı saldırgan tutumu işçi ve emekçilere karşı da sürdürüyor.... İşçi ve emekçi sınıfların mücadele ve kavga günü olan 1 Mayıs'ın "kısıtlamalar"la virüs bahanesiyle yasaklanması, "ekonominin çarkları dönmeli" diyen sermaye sınıfının ikiye bölünmüşlüğüne karşı, işçi ve emekçiler, emekçi kadınlar; Taksim'deydi bu 1 Mayıs'ta da. "Taksim'de Israr, Devrimde Isrardır" diyerek yüzlerini Taksime dönmüş, özgürlük düşlerini Taksim'de haykırmıştı. Ezilen sınıfları hiçbir yasak durduramadı.... Pandemi yasakları sermayenin elinde patlamaya hazır bir bombaya dönüştü.

Hiçbir güç, sömürülen sınıfların; işçi ve emekçi kadınların, dünyaya başkaldıranların, özgürleşme mücadelesini engelleyemeyecektir.

Hiç Kimse Özgürlüğü Ellerimizden Alamayacaktır

İpek İnci

Özel mülkiyetin korunması, ücretli emek düzeninin sürdürülmesi bugünkü toplumsal sistemin varlık koşulu ve hedefidir. Kadınların ezilmişliği ve eşitsizliğinin sürdürülmesinin sömürü sistemi ile sıkı bağı var. Erkeklerin kadınlar üzerindeki baskısı ve artan saldırıları bu temele bağlı olarak açıklanabilir. Son amacı, baskı ve sömürü toplumunu devam ettirmek, bir avuç sömürenin lüks içinde yaşamasını sağlamak olan bu toplumsal sistem, emek sermaye ilişkisini ve kadınların bugünkü konumunu yeniden üretir. Kadınların eşitsizliği ve toplumsal eşitsizliğin sağlanması bu gerçekliğe bağlı olarak ele alınmalıdır.

Sömürü ve baskı sistemine karşı başkaldıran kadınların sayısı gün be gün artıyor. Kadınlar, eylemlerde artık daha büyük bir güç olarak yer alıyor. Bu güç, devrimin etkin bir gücüdür ve sistemle her noktada çatışma içindedir.

Burjuva siyasal iktidarlar, kadınlara saldıran, baskı uygulayan erkekleri koruyor ve onları kendi yanına tutma politikası izliyor. Bu politika, kendi sınıf egemenliğini koruma politikasıdır. Burjuva egemenlik erkeklerin kadınlar üzerindeki egemenliğini de içeriyor. Bu durum, kadınları da erkek saldırılarına ve egemenliğine son vermek için, burjuvazinin sınıf egemenliğini ve sınıf düzenini yıkmaya devrimci düşüncesine götürüyor. Kadınlar bu egemenliği bütünsel olarak karşısına almıştır.

Toplumsal sistemin yalnızca belli yanlarını ya da belirli anlarını değil de onun bütünlüğünü, kendisini karşısına alıyorsa, bu bütünsel, genel, toplumsal yaşamın tüm alanlarının dönüşümünü hedefleyen böylesine köklü devrimci bir görev, eski toplumu yıkacak olan bütün güçlerin birlikte hareket etmesini gerektirir. Kadınlarla işçi sınıfının birlikte hareket etmesi, emeğin kurtuluşu ve kadınların gerçek toplumsal eşitliğinin gerçekleşmesi için bir zorunluluktur.

Bu görev yerine getirilmezse, bu savaş kazanılmazsa, kadınlara ve emekçi sınıfa yönelik saldırılar artarak devam edecektir. Bu tarihsel döneme tamamen son vermek, iyice şiddetlenen sınıf savaşımını kazanmaktan geçer. Esas sorun buyken reformist kadın hareketleri, konuyu, kadınlar lehine yeni ödünler elde etmeye ve yeni yasal düzenlemelere sürüklüyor, oysa, reformlar devrimci kavganın yan ürünleridir. Esas olan ve ivedilik kazanan devrimin kendisini başarmaktır.

Böylesine köklü değişimi hedefleyen bir görev büyük bir enerji gerektirir. Pratikte, kadınlar çok yoğun bir çaba gösteriyor. Bunca enerjinin, güç ve çabanın istenilen sonucu yaratması için, temel devrimci hedeflere yönelmesi gerekiyor. Bu, kadın hareketinin yakın stratejik hedefinin, yakın devrimci görevlerinin saptanması demektir. Yakın stratejik görevler ya da yakın devrimci görevler, kesinlikle, egemen toplumsal sistemle, erkeklerle olan iç savaşı kazanmayı, devrim yoluyla iktidarı ele geçirmeyi (ki bu görev işçi sınıfı ve bütün ezilenlerle birlikte davranmayı gerektirir) ve kadınların toplumsal eşitliğinin sağlanmasını kapsmalıdır. Yakın stratejik hedef, hareketin koordinasyonunu sağlayacağı gibi mücadelenin etki gücünü de artırır, enerjinin harcanmasına denk bir sonucun alınmasını etkiler.

Hedefte açık bilinçle hareket eden kadınların varlığı, etkisi sürekli artıyor. Kadın mücadelesi, emekçilerin sınıf örgütlerinde, kitle örgütlerinde, devrimci mücadelenin her alanında, harekete itiş veren bir güç durumunda. Kadınlar, dünyadaki son çeyrek yüzyılın tümü boyunca görülen isyan ve devrimlerin en önünde yer almıştır. Latin Amerika'nın hem gerilla mücadelesinin, hem sokak savaşlarının hem de devrimlerin etkin bir gücüdür. Yine ABD ve Avrupa'daki ayaklanmaların ve bu topraklardaki her alanda verilen devrimci kavganın temel bir gücüdür. Tunus, Mısır, Sudan ve Lübnan devrimlerinde oynadığı büyük role bütün dünya tanıktır. Kadınlar ister kendi örgütlenmeleri ile, ister bütün devrimin başkaldırıcı güçleriyle olsun, mücadele verdiği her yerde, hareketi ileriye taşıyan bir güçtür. Bu demektir ki, toplumsal kurtuluş günleri hiçbir yerde bize uzak değildir.

Sosyalizme, sınıf mücadelesiyle, politik mücadeleyle varılır. Kadınların faşizme, sermayeye, emperyalizme, şovenizme karşı

“Fakat, tarihin çarkı geri çevrilemez. Ne yaparlarsa yapsınlar, kadınlar istemlerini, hedeflerini ve özlemlerini gerçekleştirecektir.”

politik mücadelede kitlesel olarak yer alması yani politik mücadelede etkin olması, genel olarak geniş kitlelerin politik mücadeleye yönelmesini getirdi. Kadınların politik mücadelesi kendi içinde bütünlüklü ve iki yönlüdür: Sosyalizm uğruna mücadele ve kadınların gerçek toplumsal eşitliği.

Kitlelerin politik mücadeleye katılımı, devrimci siyasi örgütlenmeyle sınırlı değildir, fakat, politik mücadele programı örgütlü mücadeleyle hedefine varabilir.

Kadının gerçek kurtuluşu devrimle başlayan ve sosyalizmde çözüme bağlanan bir süreçtir. Sosyalizm, kadını toplumsal eşitliği sonucuna ulaştırmakla kalmayacak, kadının düşüncesinde ve duygularında da büyük bir dönüşüm gerçekleştirecektir. Kadının tam kurtuluşu ve çok yönlü gelişimi sosyalizmin kuruluşu ve geleceği için çok önemlidir. Sosyalizm, daha ileri aşamalarına ve üst aşamasına kadının yaşamın tüm alanlarında gerçek eşitliği ve dönüşümü yönünde attığı ileri adımlar ölçüsünde varır. Bugünkü toplumdan daha ileri topluma geçerken, toplumsal yapı ve insanlar köklü bir dönüşüme uğrarlar. Sosyalizm, kadının toplumsal konumunun nasıl köklü bir dönüşüme uğradığının somutlanmasıdır. Yarın sosyalizme geçecek başka ülkelerde, çözümün daha başka ve zengin örneklerini göreceğiz. Komünist kadınlar, geniş kadın kitlelerini örgütlerken sosyalizmin çözüm gücüne ve yaratılan somut örneklerle dayanacak. Kadınları ikna etme ve etkilemede zengin bilgi birikiminden hareket ediyoruz.

Eski toplum dağılırken bugünkü ailede, kadın erkek ilişkileri de çözülüp dağılıyor. Kadınlar her yerde yeni olana, gerçek çözüme yöneliyorlar. Bu nedenle, kadınlara yönelik erkeklerin ve eski toplumun saldırıları da

6 · YAŞAM

iyice arttı ve en iğrenç düzeylere vardı. Fakat, tarihin çarkı geri çevrilemez. Ne yaparlarsa yapsınlar, kadınlar istemlerini, hedeflerini ve özlemlerini gerçekleştirecektir.

Nicelik olarak ve mücadelecilik yönünden kadınlar günümüzde öyle bir güce ulaştı ki, burjuva muhalefet, bu gücü yanına çekmeden iktidara gelemeyeceğini biliyor. Kadınların desteğini kazanmak için, kadın taleplerinin bazılarını kabul eder görünüyor. Bunlar, sınırlı, eksik ve denetimli taleplerdir. Kadınları burjuva toplumda tutma amaçlıdır. Bu taleplerin yerine getirilmesi kadınların toplumsal konumunu hiçbir şekilde değiştirmeyecektir. Devrimci kadın hareketi, bu burjuva anlayışı etkin olarak teşhir etmelidir. Kadınların büyük gücü devrime, sınıfsız topluma, gerçek eşitliğe yönlendirilmelidir.

Burjuva toplumunda kadının eşitsizliğini eleştirmekle kalmayıp, eşitsizliği değiştirmek için mücadele verilmelidir. Bu kapitalizme, sömürüye karşı mücadeleyle birlikte ele alınmalıdır. Bu, sosyalizm uğruna mücadeledir. Sosyalizm, kapitalizmin yerini alarak onu tarihsel olarak eleştirmiş olur. Kadının sosyalizmde dönüşüme uğramış konumu kapitalizmdeki toplumsal konumunun tarihsel eleştirisidir.

Kapitalist toplum son sınıflı toplumdur. Ücretli kölelik toplumdur. Bu toplum, kadınların son kölelik toplumdur. Köleliğin, kadınların köleliğinin, sınıflı toplumla bağı var. Dolayısıyla, kadınların köleliği sınıflı toplumun ortadan kalkmasıyla kalkar.

İlk sınıflı toplum olan köleci toplum,

kadının kölelik toplumdur.

“Aristoteles... zekice bir pasajda köle satın alacak gücü olmayan, bunun yerine karısını ve çocuklarını kullanan mülksüz erkekten söz edebilmektedir. (Antik Yunan Dünyasında Sınıf Savaşı — G.E.We deste Craix)

Kadının evde köleliğinin yanında, kadının toplumda konumunu -toplumsal üretime katılan- anlatan aşağıdaki pasaj kadının köleliğiyle sınıflı toplumun bağına ortaya koyuyor:

“Kadınli erkekli bir grup emekçi arasında, Marsilyalının hendek kazmak için kiraladığı bir kadın, doğum yapmak için işine ara vermiş ve ücretini kaybetmeyi göze alamadığından aynı gün içinde çalışmaya geri dönmüştür. (İlyricum'daki kadınların sık sık tarım işiyle uğraşırken verdikleri kısa bir arada doğum yaptıklarına ve sonra insana 'sanki çocuğu doğurmamış da bulmuş' diye düşündürtecek bir soğukkanlılıkla çocukla birlikte işe döndüklerine ilişkin anlattıklarıyla kıyasladığımızda bile bu hikayenin gücünü kaybetmeyeceğini düşünüyorum” (A.G.E)

Bu hikaye başka biçimlerde, başka koşullarda devam etti. Kadının eksiksiz ve tam kurtuluşuyla sınıflı toplumun yıkılması arasındaki bağı net bir şekilde görülmelidir.

Kadınlar; tarihin bu en eski ve en uzun süren köleliği, son kölelik toplumunun yıkılmasıyla özgürlüğe kavuşacaklardır. Kadınlar özgürlüğü kendi elleriyle kazanacaktır.

Hiç kimse bir daha özgürlüğü kadınların ellerinden alamayacaktır.

İsyan Et, Başkaldır

İsyan Et Başkaldır Kampanya Grubu

Biz kadınlar dünyanın her yerinde ayaklanmaların en önünde yer almaya sözümüzü söylemeye cesaret ederek dünyayı değiştirme iddiamızı ortaya koyduk. Bulduğumuz coğrafyada en çok kadınların sesi yükseliyor. Biz dünyaya başkaldıran kadınlar olarak bu süreçte bir iddia koyduk ortaya. Bir kampanyaya başlattık. Ve dedik ki “bu kampanya en başta kadınları ama bununla birlikte insanlığın istemlerini içersin” ve yola “İsyan Et Başkaldır” şiarı ile çıktık.

Bu süreçte en geniş kadın kitlelerine ulaşmayı önümüze hedef olarak koyduk. Ve yaptığımız görüşmelerde her yaş grubundan işçi kadınlarla, öğrenci kadınlarla buluşmalar gerçekleştirerek hedefimizi yaygınlaştırmak için fikir alışverişlerinde bulunduk. Bu görüşmelerde öneriler üzerine, belirlenen sloganlarla basılarak illere doğru yola çıkan stickerlar dört bir yanı kapladı. Ve bir anda her yerden görseller ulaşmaya başladı elimize. Sokaklar rengarenk “İsyan Et Başkaldır” şiarına bürünmüştü, kadınların isyanı kokuyordu sokaklar. Yine görüşmelerimizden çıkan fikirlerle önümüze etkinlikler, çalışmalar koyduk. Genç kadınların bu çalışmadaki heyecanları bizlere enerji katarak yol almamızı sağladı. Geldiğimiz noktada kampanya ile ilgili yapılan çalışmalara baktığımızda 8 Mart Dünya Emekçi Kadınlar Günü’nde sokaklara, meydanlara çıkan kadınların ellerinde ve dillerinde kampanya şiarımız yer aldı.

İstanbul’da bütün yasaklara karşı sokağa çıkan kadınlar şiarımıza ilgi gösterdiler. Elleriindeki “İsyan Et Baş kaldır” yazılı dövizler, pankartlar göze çarptı. Yine 8 Mart’ta Adana’da “Dünyaya Başkaldır” imzalı pankart öne çıkıyordu. Büyük ilgi ile genç kadınların ve LGBTİ+ların kortejde yanımızda yürümelerini sağladı kampanya çalışmamız. Sloganlarımızı yükseltip kampanya çalışmalarımızı

duyunca heyecanları ile kadınların cesaretine katıldılar. Antakya’da da tablo pek değişmedi; cesaretli sloganlarla kadınlar şiarımızı Antakya sokaklarında yükselttiler. Süreç öyle yoğundu ki kadınlar eylemden eyleme koşuyor kampanya çalışmalarını yaygınlaştırıyor ve en geniş kadın kitlelerine ulaşmayı kadınlara yalnız olmadıklarını ve birlikte çok daha güçlü olduklarını anlatıyorlardı.

Bu süreçte iktidarın bir gece yarısı kararı ile “İstanbul Sözleşmesi”nden çekilmesi ile kadınlar şehir şehir sokakları zapt etti. Yine Dünyaya Başkaldıran kadınlar sokaklarda en önde “İsyan Et Başkaldır” diye haykırıyordu. Bu ses İstanbul, İzmir, Adana, Antep, Amed vb. bir çok şehirden duyuluyordu. Günlerce zapt edilen sokaklarda nasıl güçlü olduğumuzu da görmüş olduk. Bunun üzerine İstanbul Sözleşmesini ve iktidarın neden sözleşmeden çekildiğini tartışmak üzere kadınlarla online görüşme yaparak uzun uzun sözleşmeyi değerlendirdik. Burada da ele aldığımız temel konu kadınların hak taleplerinin korunmasının tek teminatının yine kadınların kendileri olduğunu söyleyerek çizgimizi belirttik ve kadınların aslında olaylara farklı açıdan bakınca birbirlerini de görebilmelerinin önünü açmaya çalıştık.

Peki bitti mi? Hayır hala devam ediyor ve edecek de. Biz haykırdıkça özgürleşiyoruz. Bir araya geldikçe güçleniyoruz. Kampanya çalışmamız; temel amacı olan kadınların bilinçlenip örgütlenmesi yolunda emin adımlarla ilerliyor. Yanımızda yürüyen her kadın bize ayrı bir güç ve enerji katıyor. Bizi mutlaka bir konuda aydınlatıyor. Bir birimizden mücadele etmek için güçlenmek için yeni yol ve yöntemler öğreniyoruz. Ve yine bir ses dünyanın bütün sokaklarından bize sesleniyor:

İsyan Et Başkaldır!

Kadının Kesin Kurtuluşu Üzerine

Erva Esra

Gerçek bir kurtuluş ve köklü bir değişim isteyen kadınlar, yüzünü sosyalizme dönüyor. Sosyalizmde kadının toplumdaki konumunun nasıl olacağına ilişkin fikirler yürütülüyor, düşler kuruluyor.

“Tarih hakkında bir şeyler bilen birisi, kadın mayası olmadan büyük toplumsal değişikliklerin gerçekleşmesinin olanaksız olduğunu bilir. Toplumsal ilerlemenin tam ölçüsünü veren, kadın cinsinin toplumsal konumudur.” diyor Marx. Bu yüzden, kadınların insanca bir yaşam için mücadele etmek istiyor ve hızla yüzünü sosyalizme dönüyor olması; dünyanın her yerinde yankılar uyandıran yürekli isyanları, büyük toplumsal değişimlerin habercisi olabilir.

...

Bu noktada en iyi örneklerden ilki Sovyetler Birliği’nde yaşanmıştır.

Devrimden önce Çarlık Rusya’sına baktığımızda, aile ve toplum içerisinde söz sahibi olmayan, iktidar-kilise-koca baskısıyla ezilen, çoğunlukla hizmetçilik yapan, bunun dışında ağır koşullar altında tekstil ve konfeksiyon alanlarında çalışan, kalifiye olmayan işlerde çalıştırılan kadınlar çıkıyor karşımıza. Erkeklerin aldığı ücretleri de elbette alamıyorlardı. Ayrıca üretim alanında olsalar da “doğal işleri” olan ev hizmetçiliği ve çocuk bakımı devam ediyordu. Esasında işçi sınıfının halkın çok küçük bir bölümünü oluşturduğu Çarlık Rusya’sında kadınlar çoğunlukla tarım alanında çalışıyor fakat genelde ücret almıyorlardı.

Ekim Devrimi ile üretim araçları üzerindeki özel mülkiyete son verilip toplumsal mülkiyete dönüştürülerek sömürüye son verilmiştir. Aynı zamanda; ev işlerinin ve çocuk bakımının toplumsallaştırılması ile kadın nüfusunun üretime çekilmesinin; kadın emeğinin kalifiye emeğe dönüştürülmesinin, yani “eşit işe eşit ücret” ilkesinin gerçek bir uygulama haline gelmesinin yolu açılmıştır.

Devrimden sonra, hem içeride, hem dışarıda savaş sürüyordu.

1921 yılına kadar süren Savaş Komünizmi döneminde çalışabilir yaştaki her kadın ve her erkek bakımından çalışma zorunluluğu getirilmiştir.. Yüz binlerce ev kadını ilk defa toplumsal çalışmaya çekiliyordu. Kimisi de idari hizmetlerde, anne ve çocuk koruma kurumlarında, çocuk yuvalarında, kamu mutfakları, kamu çamaşırhaneleri vb. işlerde çalışma hayatına başladılar. Bolşevikler iktidarı ele geçirdiklerinin hemen dördüncü gününde 8 saatlik iş gününü, kadın emeğinin, anne ve çocuğun korunmasına ilişkin yasaları ilan eden kararnameler yayınladılar. Annelik ve ev kadınının ev içi faaliyetleri toplumsal faaliyet olarak tanındı. Köylü kadının kendi toprağının olması ve o toprağı kendisinin mi işleyeceği yoksa kolektif çiftliğe mi gireceğini kendisinin belirlemesi sağlandı.

Savaş komünizminden sonra 1925’e kadar süren Yeni Ekonomik Politika döneminde, çalışma zorunluluğu kaldırıldığından Savaş Komünizmi döneminde toplumsal faaliyete çekilmiş olan kadınların yine evlerine dönmesi söz konusuydu. Bu yüzden iktidar kadınları yeni ekonomik politikanın etkilerinden korumayı ve üretim sürecinden dışlanmalarını engellemeyi acil bir görev olarak önüne koydu. Bu nedenle işsiz kalan kadınlar için üretim kooperatifleri kuruldu. Sovyet Hükümeti tarafından kurulan tüm teknik okullara kadınların alınmasına dikkat edildi. Kadın emeğinin kalifiyeleştirilmesine ve kadın emeğine yeni iş alanlarının açılmasına hız verilmesi gerektiği kararlaştırıldı. Kadınların daha önce istihdam edilmediği üretim dallarında istihdam edilmesi kararlaştırıldı. Kadınların sendikal harekete aktif olarak katılımının sağlanması amaçlandı. YEP döneminde ekonomi restore edildi, ekonominin canlanması ile işçi sınıfında sayısal anlamda artış oldu, kadınların üretimin dışına

“Sovyet Rusya kadının doğurganlığını toplumsal bir faaliyet olarak kabul eden ilk ülke oldu. Anne ve çocuğun korunması bir hayırseverlik değil, devletin görevidir.”

itilmeleri durdurulabildi.

Kadının üretime çekilmesi aynı zamanda sosyalizmin inşasına da aktif olarak katılmaları anlamına geliyordu. Örneğin Savaş Komünizmi döneminde yıkıntıya uğrayan ekonomiyi kaldırmak için Komünist Cumartesi kampanyası açılmıştı; bu, tatil günü olan Cumartesi gününde gönüllü çalışma anlamına geliyordu. İlk başta buna karşı çekingen yaklaşan kadınlar gittikçe daha büyük bir coşkuyla bu kampanyaya katıldı ve erkeklerin katılım oranını da aştılar. Tarım alanında kadın emeğinin kalifiye emeğe dönüştürülmesi için de kampanyalar gerçekleştirildi, eğitimler verildi.

Şuna da değinmek gerekir ki emekçi kadınların % 75'i okuma yazma bilmiyordu ve kadının üretime çekilmesi bir anlamda cinsiyete dayalı iş bölümü şeklinde gerçekleşti. Kadınlar kamu mutfak ve çamaşırhanelerinde, çocuk kreş ve yuvalarında eğitim alanında, hastabakıcılık başta olmak üzere sağlık hizmetlerine vb. işlere yani ev içinde çalıştığı için beceri kazanmış olduğu alanlara çekildi. Ancak bu; komünistlerin bu şekilde düşünmelerinden değil, maddi gerçeklikten kaynaklanıyordu. Kadınlar kendilerine güvendikleri ve ilgi duydukları alanlarda üretime katılıyorlardı. Ayrıca kapitalist sistemde kadınların kendi evlerinde; çocuk bakması, yemek pişirmesi, çamaşır yıkaması ile kollektif alanlarda çalışması, çocuk yuvasında eğitim olması aynı şey değildir. Birincisinde kadın bunun için ücretlendirilmez ve kalifiye olması beklenmez ama ikincisinde bunun tam tersidir. Bunun dışında SBKP kadınların iktisadi alanlarda bizzat yönetici kademelerde yer alması için de mücadele vermiştir; bunun için kadınları küçümseyen ve erkek üstünlüğünü savunan anlayışlara karşı da mücadele etmiştir. Kadınlara tüm meslek ve iş alanları açılmış, herkesin eğitim ve öğretim hakkı güvence altına alınmış, özgürce meslek seçme hakkı sağlanmıştır.

Devrimden sonra da kadınların kendi örgütlü mücadelesini yürütmesi gerekiyordu

elbette. Bunun için Sovyet Rusya'da Komünist Kadın Hareketi vardı; kadın emeğinin korunması ve özellikle anne olarak kadının korunması onun uğruna mücadele ettiği temel taleplerdendi. KKH kadın ile erkek eşitliğini mutlak bir eşitlik anlayışına indirgemedi. Kadın-erkek arasındaki biyolojik farklılığı göz ardı etmedi, kadının doğurganlığını da toplumsal bir fonksiyon olarak tanıdı. Buna bağlı olarak bu kadın organizmasına zararlı tüm dallarda çalıştırılmasının yasaklanması, doğum izni, kadınların çalıştığı tüm atölye, fabrika, işletmelere çocuk yuvaları kurulması, emziren kadınların belli aralıklarla ve belli süreliğine işten muaf tutulması düzenlendi. Bu talepler ilk defa Sovyetler Birliği'nde gerçekleştirildi, Sovyet Rusya kadının doğurganlığını toplumsal bir faaliyet olarak kabul eden ilk ülke oldu. Anne ve çocuğun korunması bir hayırseverlik değil, devletin görevidir. Sadece kadının sosyal olarak güvence altına alınmasını da değil, bir bütün olarak aile yaşamının dönüştürülmesini ifade eder.

YEP döneminde yürürlüğe giren Çalışma Yasası'nda kadın ve anneyi korumaya ilişkin tüm yasa maddeleri toplu şekilde yer aldı. Kadınların yeraltında çalışmasını, fazla mesai yapmasını, gece çalıştırılmasını yasakladı. Hamile kadınlara doğumdan önce ve sonra sekizer hafta, yani toplamda 4 aya varan tam ücretli izin tanındı; bu dönemde kadınların tam ücretlerini almalarının yanı sıra, doğumdan sonra da çocuk için bir defalık yardım sağlandı. Yalnız yaşayan işçi kadınlar ve 14 yaşından küçük çocuk geçindirmek zorunda olan kadınlar vergiden muaf tutuldu. Devlet yalnızca bu konuya ilişkin yasalar koymakla yetinmedi elbette.

Bunları gerçek hayatta mümkün kılmak için çocuk kreş ve yuvaları, fabrika ve işletmelerde çocuk emzirme odaları, anne ve bebeğin kalabileceği yurtlar ve sağlık hizmetlerini veren kurumlar yaratılması için büyük bir çaba gösterdi.

İstanbul Sözleşmesi

Emekçi Kadınlar/EKA

“Kadınların sınıf bilinci ile her türlü sömürüye karşı başkaldırısı, bir sözleşmeden doğru gelse de özünde sözleşmelerin güvence altına alamadığı yaşamları sebebi ile kapitalizme karşıdır.”

Kadına yönelik şiddet ve ev içi şiddetin önlenmesi, mağdurun korunması amacıyla hazırlanmış olan “Kadına Yönelik Şiddetin ve Aile İçi Şiddetin Önlenmesi ve Bunlarla Mücadeleye Dair Avrupa Konseyi Sözleşmesi” (İstanbul Sözleşmesi) 19 Mart gecesi Cumhurbaşkanının kararıyla feshedildi.

Sözleşme 11 Mayıs 2011 tarihinde İstanbul’da imzalanmıştı ve ilk imzalayan ve onaylayan ülke Türkiye’ydi. Sözleşmenin feshi beraberinde hukuksuzluk ve anayasal hükümlere aykırılık teşkil ediyor olsa da, yeri geldiğinde faşizmin kendi burjuva hukukunu dahi tanımadan bir gece yarısı kararları alabildiğini görüyoruz.

Siyasal iktidar, 2011’den bu yana, -sözleşmeyi kendileri onaylayan ve imzaya açan taraf olmasına rağmen- iptal edilmesine kadar geçen süreçte defalarca sözleşmeye saldırdı. Sık sık dinci-gerici güçleri ile beraber kadınlara bir tehdit unsuru olarak sözleşmeyi ortaya koydu, “kutsal aile”nin korunmasının karşısında bir engel olduğunu, milli ve ahlaki değerler ile örtüşmediğini söyledi. Geniş

kadın kitlelerinin eylemlilikleri sonucu her defasında geri adım atmak zorunda kaldı. 2 Mart 2021’de İnsan Hakları Eylem Planı’nda kadına yönelik şiddetin önlenmesine ilişkin düzenlemeler eklendikten sonra İstanbul Sözleşmesi’ne olan saldırıların sona ereceği düşünülürken, aynı ay içerisinde sözleşme feshedildi.

Dinci-faşist iktidarın, sözleşmeye saldırıları doğrudan geniş kadın kitlelerine saldıdır. İstanbul Sözleşmesi, kadın sorununda sistemiçi talepler doğrultusunda oluşturulmuş en yetkin sözleşmeydi.

yaşadıkları koşulları değiştirmek adına mücadele etme isteğini ortadan kaldırmayı hedefliyor. Bu sayede, ataerkinin en temel savlarından biri korunuyor: Erkek evin ekmeç getircisidir, kadınların görevi ise ev içi emeğin ve yeniden üretim faaliyetlerinin (yemek, temizlik, çocukların bakımı vb.) tamamıdır. Böyle bir iş bölümü sonrası çalışan kadınların dahi evdeki yeniden üretimi tek başına üstlenmeleri müthiş önemlidir; kadınlar ikincil konumlarını farklı toplumsal ve sosyal koşullarda dahi terk etmeyi düşünmezler. Bu nedenle, emekçi kadınlar sınıf olarak ezilmeye ve sömürülmeye devam etseler de, sınıf bilinci ile bu durumun karşısında mücadele etme gerekliliğini göremezler. Daha güvencesiz ve düşük ücretle çalıştırılabilir, “analık görevi”ni icra etmek için ayırmaları gereken zamanın karşılığı kat be kat fazla sömürülebilirler. İşte tam bu noktada, hem toplumsal yaşamın içerisinde sirayet ettirilen dinci-gerici düşüncenin işleyişini pekiştirmek için, hem de ücretlerin düşürülmesini gerekli kılan kriz ve buhran dönemlerinde kadınların ikincil konumlarına sadıklıkları kapitalistler için önemlidir. Bu koşullarda “ailenin güçlendirilmesi” işlenmeye

başlar.

Aile kurumunun içerisine sızabilecek her türlü "riskli" durum ortadan kaldırılmaya çalışılır. Tam da bu noktada; İstanbul Sözleşmesi'nin feshi sonrası dinci gericilerin açıklamalarına bakmakta fayda var: Aile kurumunu bozmaya yönelik ilkeler barındırdığı ve aslimızı ve neslimizi "ifsad" eden, toplumu değerlerinden uzaklaştıran bir yerdedir. Bunları iddia etmelerinin altındaki birkaç somut örnek; süresiz nafaka, uzun boşanma davaları, çocuk haczi, islamofobi, zina serbestliği, genç evli yasağı vb.. Bunlar elbet dincilerin kendi söylemleri, yoksa genç evli yasağının kız çocuklarının zorla evlendirilmesi olduğunu, çocuk haczinin küçüğün yararına anne yanında büyümesinin faydalı sayıldığını vb. söylemeye gerek yok.

Toplumsal gelişmenin seyri içerisinde "ailenin korunması"nın kadının korunması olmadığını, kadınların büyük çoğunlukla evlerde ve ailelerinden erkekler tarafından öldürüldüklerini göz önüne alırsak rahatlıkla söyleyebiliriz. İşte bu durumda kadın üzerinde din ile doğrudan kurulan baskının yeri çok büyüktür; kitleleri kontrol altına alır ve hesabı öldükten sonraya erteler. Kadınların sınıf bilinci ile her türlü sömürüye karşı başkaldırısı, bir sözleşmeden doğru gelse de özünde sözleşmelerin güvence altına alamadığı yaşamları sebebi ile kapitalizme karşıdır. Kapitalistler, bazı dönemlerde sürecin koşulları doğrultusunda "ileri" bir sözleşmeyi, yasayı yürürlüğe sokabilir, kadınların ya da diğer ezilenlerin yararına gözükken adımlar atabilirler. Ama sınıfsal konumları gereği, bu adımları atarken kendi içlerinde en geri yanları saklamaya ve beslemeye devam ederler. Yeniden kriz ve buhran dönemlerinde, bu en geri yanları açığa çıkarılır ve kitleler üzerinde

yeni bir baskı mekanizması olarak vuku bulur. Bu nedenle, bugün Türkiye'de İstanbul Sözleşmesi feshi üzerine sokağa çıkan kadınlar, Arjantin'de kürtaj yasasını kabul etmediği için adalet sarayını basan kadınlar, Meksika'da kadın cinayetleri karşısında engelleyici adım atmayan hükümetten hesap sormak için mahkeme basan kadınlar, tüm dünyada artan grevler, ayaklanmalarda en ön saflarda mücadele eden kadınlar doğrudan kapitalizmin sunduğu geri hizmetler ve toplumsal/ekonomik ikincil konum ile yaşamayı kabul etmeyen, kendi talepleri ve düşleri doğrultusunda eyleme geçerek değişim yolunda sokağa çıkma cesareti gösteren kadınlardır. Kapitalizmin topyekün talanına kadınlar cephesinden bir başkaldırı gerçekleştiriyor. Bu, kadınları yaşatacak olan sistemin kapitalizmin içerisinde mümkün kılınmadığının ve burjuva yasalarının değil kadın mücadelesinin ve sömürü düzeninin ortadan kaldırılması ön koşulu ile toplumsal devrimin kadınları yaşatacak olan olduğunun bilinci ile harekete geçmektir. Dinci faşist iktidarın bu saldırılarının temelinde tekelci sermaye egemenliği ayakta tutma çabaları olduğu gibi, emekçi kadınların tam kurtuluşunun sosyalizm olduğu gerçeği açık bir biçimde görülmektedir. Bu mücadele, emekçi kadın kitleleri ile kadının kurtuluş hattının örülmesinin zeminini yaratacak, kapitalizm ve dinci faşizm geçirdiği büyük buhrandan sağ çıkamayacaktır.

Tarih, biz emekçi kadınları tam ve gerçek kurtuluş için sosyalizm safında mücadele etmeye çağırıyor.

Biz kadınlar, uygulanmayan yasalar sebebiyle öldürülürken, yaşamlarımızın gece yarısı kararları ile riske atılamayacağı bir sistemde yaşamak için başkaldırıyoruz!

Şimdi Kadınların Özgürlük Zamanı!

Markсист Kadın Akademisi Yazı Atölyesi'nin çalışmalarından “Anne Portresi” üretimlerini paylaşıyoruz.

Rüveyda

Yüzünde kocaman kahkahası hiç eksik olmazdı. Simsiyah saçları arasından çıkan beyaz saçları göze çarpıyordu. Saçlarının beyazlığı yaşlanmışlığın değil de sanki yorgunluğun simgesiydi. Dolgun dudakları ve büyükçe dişleri insanı kendine mest ediyordu. Kahverengi gözlerinin içine saklanmış hüznü ise çocuklarını kendi istediği gibi karakterize edemediği idi. Belki çok seviyordu dışa yansıtmayarak ama karşı tarafın beklentisi içten değil dedikten olan sıcak bir anne şefkatiydi.

Özge

İnce pembe dudaklarının iki yanına güldüğünde derinleşen ve gülmese de hep var olan çizgiler yerleşmiş. Dolgun olmayan ve her ruh halinde pembeleşen, tarlada çalıştığında ise iyice kızaran yanaklara sahip. İnce uzun burnunu, iri yuvarlak kahverengi gözler ve belirgin olmayan sarı dağınık kaşlar tamamlıyor. Bakıldığında kısa, kumral saçlarla oval bir yüz bu. Çocuk gelin olmanın getirdiği her şeyi anlatıyor gözleri. Yorgun ama direngen bakışlar... Başkaları için yaşanmış bir hayatın ifadesi yerleşik bu genç yüzde. Yaşadığı farklı deneyimlerle başka bir hayatın mümkün olduğunu görmenin acıtan mutluluğu, zincirlerinden sıyrılamayacak oluşunun çaresizliği ile herkes tarafından sevilmenin haklı gururunu taşıyan tebessümle yaşıyor hayatı.

Çizgilerimdeki En Güzel Suret

Songül

Kalemi her zaman çizmek adına elime aldım. O yüzden dünyada gördüğüm en güzel sureti çiziyormuş gibi anlatacağım sizlere. Tertemiz bir sayfaya annemin oval yüz hattını çiziyorum öncelikle. Sonra gözlerin, ağızın, burnunun yerlerini belirtiyorum. Daha sonra en sevdiğim kısım olan ayrıntılara başlıyorum yavaş yavaş. Çizdikçe hüznün kaplıyor içimi. Her bir ayrıntıya girdiğimde daha da artıyor bu. Resmi çizerken annemin uzun siyah saçlarında sallanmak, saçlarından masmavi gözlerine atlayıp yüzmek istedim. Daha sonra al yanaklarında soluklanmak. Annemin yitip giden hayatının yüzünde yarattığı kırışıklarda kaybolmak istedim. İnce dudaklarında durup onu dinlemek istedim. Sahi anne ne kadar dinledik biz birbirimizi. Ne paylaştık biz bu hayatta?

Aynada aksim olan kadın. Gözleri fazlasıyla yorgun, çökmüş. Saçları bembeyaz olmuş. Yaşamındaki zorluklara karşı çok güçlü olsa da dişleri öyle olmamış, dökülmüş ve çürümüş. Teni durulmuş ve eski asiliğinden eser kalmamış. Bazı zamanlar burnundan solusa da şanssızlığını, bakışlarına onurlu ve gururlu bir kadın olarak yansıtmuş. Hüzünlü kahkahaları annesizlikten kalma. Bilmez duruşları içtenliğinden...

Elvan

Uzaktaki Yakın

Gözlerindeki hüznün hiçbir zaman kaybolmadı. Hüznünü anlarınız diye bize hep uzak durdu. Ben onun oyuncak bebeğiydim. Beni kucağına aldığında o da çocuktuk. Dudaklarını hiç yanaklarımda hissetmedim. Bayramdan bayrama gelenek diye birbirimizi öperdik. Bir yere kıvrılıp yatınca, üstümü örttüğünde nefesini içine çektiğini anlardım. Bizi o zaman sevdiğini anladım. Sanki bizi sevmeye utanıyordu. Bebekken bizi sevmeyi unutmuş gibiydi. Sert mizacından hiç vazgeçmedi. Bizimle beraber büyüdü. Belki de o zaman öpecekti, belki o zaman elleriyle okşayacaktı. Gözlerindeki yaş yanımızda akacaktı. Bu evcilik bitecekti. O da ilk heyecanla bizi kollarına alacaktı.

Canan

Kara hilal kaşlarının altında parlayan ela gözlerinden iki damla yaş, elmacık kemiklerinin üzerinden ince dudaklarına doğru süzüldü. Daha önce hiç kimsede görmediğim, ona özel olan burnunu iki kez çektikten sonra iri ve sanki daha önce hiç krem sürülmemiş elini masadaki peçeteliğe uzattı. Peçete bitmişti. Akan burnunu bir kez daha çekerek, bu eve de hiçbir şey dayanmıyor diye sitem etti.

Çantasından çıkardığı mendil ile gözyaşlarını ve burnunu sildikten sonra kısa, küt kesilmiş kınalı saçlarını topladı bileğindeki lastik toka ile. Elini tekrar çantasına attığında çıkardığı küçük aynadan kendine baktı, bizim göz altlarımız neden mor? Bu uykusuzluktan değil, acaba genetik falan mı, dedi.

Çiğdem

O'nun Annesi

Elinin arasında tuttuğu küçük bir fotoğraf karesinde annesinin canlılığını aradı. Hırçın ve tiz sesini duydu kulaklarında. Saçlarına düşen yıldızlar yüreğindeki hangi sızının parıltısıydı bilemedi. Göz altlarına, yaşam izleri kırışıklığına ve ender görülen gülümsemesine baktı. Maviş gözlerinden akan yaşları, çatık kaşlarındaki isyankar kabullenişlerini gördü. Boynunda bir kolye misali bir boydan bir boya uzanan çizgiden yayılan narkoz kokusunu içine çekti. Annesini özlediği şuanda dizlerine uzanıp yüreğini açsa bilirdi ki saçlarını okşamayı bilmezdi annesi. Yahut bir sevincini paylaşırsa, kursağında bırakan bir cümlesi gelir sarardı. Bu onun suçu değildi acıların kırbacında büyümüş bir sarmaşığın gül açması beklenemezdi. Kabullenmiş ve böyle sevmişti huysuz, kaygılı, aksi annesini. Üstelik içten içe korktuğu karşısına dikilmiş ve karşısındaki aynada görür olmuştu annesini...

Gamze

Esra

Bilmem kaçınıcı kaybının kırılganlığını taşıyordu göz bebeklerinde. Belli ki ağlamıştı, ama ne olursa olsun karşımda yılgın görünmek istemiyordu. Gözlerimin içine bakmaktan çekinmiyordu ama bakışları benden çok uzaklara değişiyor gibiydi. Alnındaki çizgiler mi belirginleşmişti ne? Hayatı boyunca tek bir dostu olmuştu ve şimdi dostu evinin balkonunun tozlu demirlerinin üzerinden çok uzaklara uçmuştu, bakışlarının değdiği yer orası olabilir miydi? Kaybettiği dostunun acılarını yüklenmiş gibi hafifçe çöken omuzlarının üzerinde dimdik duran başı onu güçlü gösteriyordu, ama o güçlü olmak istemiyordu, hâlâ ağlamak istiyordu. Bense karşımda cisimleşen kalp ağrısından gözlerimi kaçırıyordum. Nedenini bilmediğim buruk bir tebessüm gizliydi dudağının kıvrımında. Teselli arayışındaki çaresizliğime miydi bu tebessüm? Hayır, koca evrende birer toz zerreciği olduğumuzu hatırlamıştı belki. Ölüm karşısında yaşamın bunca tasası bazen komik görünür göze, belki de bunaydı tebessümü. Alelade toplanmış saçlarının ve kirpiklerinin ağırlığıyla hafifçe düşmüş göz kapaklarının bir rüzgar esintisine ihtiyacı vardı.

Gizem

Güneşten yanan esmer yuvarlak yüzünde bana doğru bakan kahverengi gözlerinden hüznün yağıyordu. Gözleri mutsuz bir hayatın onu ne kadar yıpratmış olduğunu, acıyı ve çaresizliği anlatıyor gibiydi. Kirpikleri seyrek olan bu kadının kaşlarının ortasında bir çizgi vardı ve sadece kızdığına değil, güldüğünde hatta konuştuğunda bile ortaya çıkıyordu. Saçları beline kadar uzun ve simsiyahtı. Bunca sevgisizliğe ve ihanete rağmen nasıl bu kadar uzamıştı o saçlar anlam verememiştim. Yanakları al al olan bu kadının yüzündeki çizgiler fedakarlık yapmaktan yorulduğunu anlatıyor gibiydi. Anaç yüzlü ve sevimliydi. İnce dudakları vardı. Yılların değiştiremediği şen şakrak bir kahkahası vardı tüm acılara meydan okuyan. Çoğu zaman bir tülbentle gizlerdi saçlarını hüznünü gizlemek ister gibiydi.

Sana Küstüm Anne

Çocukça bir küsmek değil bu; sen bana hiç oyuncak almadın.
Sevdiğim yemekleri yapmadın.

Anne, sen bana kırmızı kurdeleli toka takmadın. Uzun saçlarımı sevmedin, örmedin de hiç. Parka gitmedik biz hiç, salıncağa binemedim. Bana hiç sarılmadın.

Anne, gözyaşlarımı silmedin. Kızım, gözbebeğim demedin hiç.

Çocukça bir küsmek değil bu anne. İnan, derdim bunlar değil. Çocukluğu da çocukça küsmeyi de bilmiyorum, bilirsin. Sallanmadığım için, oyuncak almadığın için küsmedim sana. Anne, sen vardın, yaşıyordun.

Neden varlığını hiç hissettirmedin bana?

Anne, sen kime küstün, kime küstün de beni görmedin? Sen kızıma zarar vermişler, üzmüşler demedin. Sil gözyaşını, ben varım demedin... Sen beni görmek, duymak, dinlemek istemedin. Anne, ben kimseye değil, sana küstüm. Herkese, her şeye yettin ama kızına yetişemedin. Kendi mücadeleyi kazandın, beni kaybettin. Anne, sen beni cayır cayır yaktın. Öyle bir yaktın ki yüreğimi, şimdi alevler içinde küle dönüyorum. Sen yine duymuyorsun, görmüyorsun ve bilmiyorsun.

Sana küstüm anne, çocukça değil, çocuk hiç değilim.

Büyüdüm ve sana küstüm Anne...

Kübra

Ev İçi Emek Görünmeyen Emek*

*Boğaziçi Üniversitesi 11.Emek Haftası kapsamında
Emekçi Kadınlar adına yapılan sunumdur.

Fatma Yıldırım

*“Tüm yaşamımız
boyunca kadının
emeği, evin içersinde,
görünmeden, aslında
bütün yaşamı organize
eden, var eden
emek olarak devam
etmektedir.”*

Kadın emeğinin genel hatlarını, ev içi emeği biraz irdelemek istiyorum.

Kadın emeğinin dokunmadığı hiçbir alan, hiçbir sektör neredeyse yoktur. Tarihin ilk zamanlarından bugüne kadar kadın emeği hayatımızın her alanında yer almıştır. İnsanlığın gelişiminde en büyük rol emeğindir. Ve insanın insanlaşma sürecinin yaratıcısıdır emek.

İnsanlığın ilk zamanlarında kadın emeği, erkek emeği ya da şimdiki gibi kadın işi, erkek işi gibi bir ayrım yoktur. Toplumun var olabilmesi, yaşayabilmesi için, ilkel topluluklarda, kabile topluluklarda varolan işlerin hepsi bunu yapabilecek herkesin işidir. Bütün topluluğun, işi. Çocuğun bakımı, yemek vs. Toplu olarak avlanmazlarsa aç kalırlardı örneğin. Koca bir mamut tek başına bir kişinin avlayacağı bir şey değildir. Birlikte hareket etmek zorundaydılar. Yaşayabilmek için hep birlikte çalışmak, yırtıcılara karşı birlikte savaşmak, doğal felaketlere karşı birlikte barınmak zorundaydılar.

Sonra yavaş yavaş sınıflı toplumlarla birlikte bunlar da değişmeye gelişmeye başlıyor. Ev içi, ev yaşamı oluşmaya başlıyor. Erkek işi kadın işi ayrımı ortaya çıkıyor. Günümüzde ise ev içi emek diye bir kavram ortaya çıkıyor. Yani aslında bazılarımız buna görünmez emek diyoruz, kadınların görünmeyen emeği.

Ev içi emek kapitalizm öncesi dönemde de var. Kadınların çocuk bakımı yaptığı, evi temizlediği, çamaşır yıkadığı, yemek pişirdiği vs, ama kapitalizm ile birlikte bu emek ücretsiz emek diye adlandırılmaya başlıyor. Hem kadının emeği; görünmeyen emek, hem de ücretsiz emek. Kadının ev içi emeği herhangi bir değer üretmeyen ve dolayısıyla ücretlendirilmeyen emek yani ücretsiz emektir. Kadının ev içi emeğinin bir fiyatı yoktur. Bu emek yararlı emektir ama hiçbir değer üretmez. Değer üretip üretmediği de; artı-değer üretim süreci içersine girip girmemesiyle belirleniyor. Meta üretip üretmediğiyle. Kadının ev içindeki emeği bir meta üretmiyor. Meta olabilmesi, meta üretebilmesi için üretim ve dolaşım sürecine girmesi gerekiyor. Pazarda alınıp satılır olması gerekiyor.

Tüm yaşamımız boyunca kadının emeği, evin içersinde, görünmeden, aslında bütün yaşamı organize eden, var eden emek olarak devam etmektedir.

Çok eşli ailede görünmeyen emek diye bir şey yok, kadın emeği ayrıışmamış, ama tek eşli aileyle birlikte, sınıflı toplumlar oluşmaya başladıkça bu ayrışma da ortaya çıkmıştır.

Kadının ev içi emeği asla bir ücrete, fiyatta tabi tutulmamıştır. Kadının çalışma yaşa-

mına girmesiyle birlikte çalışma yaşamındaki, iş yaşamındaki emek süreci ücretlendirilmiş, fiyatlandırılmıştır.

Kadınların ev içinde görünmeyen emekleri, bu pandemi sürecinde çok daha fazla artmıştır. Kadınlar pandemide çalışma yaşamından ev yaşamına çekilmiştir. Mesela evdeki çocuğun bakımı, temizlik, varsa yaşlıların bakımı bunların hepsi kadınların üzerinde bir yük haline gelmiştir. Evin bütün sorumluluğu kadınların üzerinde daha fazla artmıştır.

%40'ların üzerinde kadın son yıllarda iş yaşamından eve çekilmiş durumda. Çünkü evin bütün yükü kadının üzerindedir. Ailenin devamlılığını sağlamak kadının görevi haline dönüştü.

Çalışan kadınlar çocuklarını kreşlere bırakıyordu kreşler kapandı, tiyatroya gönderiyordu tiyatrolar kapandı. Birçok ortak faaliyet durdu. Okullar zaten kapandı. Bu yaşananların hepsi çalışan anneyi etkiledi. Kadın; yeniden eve dönerek, o boşluğu doldurmak zorunda kaldı. Bunların hepsi ev içi emek, görünmeyen emek olarak devam eden bir süreçtir.

İlkel topluluklarda ailenin bütün yükü herkese, tüm topluma dağılmışken, sınıflı toplumların hepsinde bu kadınların üzerindedir. Bundan sonra sınıflı toplumlar ortadan kaldırıldığında; kadının ev içi köleliğinin ortadan kaldırılması ancak ev içinin de toplumsallaşmasıyla mümkün olacaktır. Ortak yemekhaneler, çamaşırhaneler, çocuk bakım evleri, yaşlı bakımevleri vb açıldığında kadının üzerinde olan bu işlerin hepsi toplumun işi haline gelerek, toplumsallaşacaktır. Ancak o zaman kadının ev içi köleliği son bulacaktır. Bunların hepsi toplu, kolektif olarak, toplumun işi olarak görüldüğü zaman, kadının ev içi sömürsü ortadan kalkacaktır.

Disk bir araştırmasında kadınların Covid-19 etkisiyle iş kaybını %43 olarak açıkladı. Yani biraz önce de bahsettiğimiz nedenlerle çalışma hayatından ev yaşamına,

“Toplumun görevi olduğunda, yani toplum o çocuğu büyütmele görevli olduğunda, sadece anne ve baba değil, ev içi işler toplumun sorumluluğunda olduğunda birçok şey değişir.”

ev köleliğine çekiliyoruz. Bundan dolayı aylık neredeyse 1,5 milyona yakın kadın işsiz. Son dönemde de işsizlik gittikçe artıyor. Kadınlar olarak; özellikle ikincil, cinsiyetçi, ataerkil yaklaşımlar nedeniyle; ücret eşitsizliği ve ayrımcılığa da maruz kalıyoruz.

Çalışıyoruz, iş bitince eve gidiyoruz. Sanki iş yerinde çalışmamışız gibi evde de çalışıyoruz. Evin her işini neredeyse biz kadınlar yapıyoruz. Bütün yaşamı organize eden biziz. Bu görünmeyen ve asla ücretlendirilmeyen bir emektir ve toplumsallaştırılmamıştır da aynı zamanda.

Kapitalizm diyor ya “toplumun en temel birimi aile”. Ailenin devamını sağlayan da kadının o görünmeyen emeği. Hatta işçinin yeniden işe gidebilmesi için o artı-değeri, sermaye sahibine kapitaliste yeniden kazandırabilmesi için o aradaki bakımını sağlayan yine biz kadınların görünmeyen emeği oluyor.

Bizlerin çalışma yaşamında olması, ücretli emekçi olması bizim ev içindeki yükümüzü azaltmıyor, evdeki işlerimiz devam ediyor. Bunun üzerine kadının sömürsü, çifte sömürsü devam ediyor. İşe gidiyoruz, iş yaşamında sömürülüyoruz, eve geliyoruz, evde sömürülüyoruz. Bu çifte sömürüdür. Sadece kapitalizm tarafından değil, ataerki eliyle de sömürülüyoruz.

Ev içersindeki emeğimiz yok sayılıyor, ücretlendirilmiyor. Görünmeyen ve ekonomiyeye tabi tutulmayan bir emek ev içi emeğimiz. Bundan dolayı ekonomik yaşamda da yok sayılıyor. Dolayısıyla tüm yaşamda kadın yok sayılmış oluyor. Ancak bunların bu sömürü sisteminde ortadan kalkması mümkün değil. Bunu ortadan kaldıracak olan toplumsal, kolektif bir sistem, yani sosyalizmdir. Bunun ilk adımlarını atacak olan odur, ondan sonrası da insanın yeniden inşasının yaratıldığı süreçtir.

Bir şeyi yasa olarak koyabilirsiniz, yasal olarak tüm eşitliği sağlayabilirsiniz ama sokakta eşit olmak mümkün değil. Sokakta eşitliği sağlayabilmek için de mücadele etmek gerekiyor ki; zaten şu an herşey için mücadele ediyoruz. Yaşamak için mücadele ediyoruz. Ama o yasal eşitliği gerçek, fiili eşitliğe dönüştürmek için de sokakta mücadele etmemiz ve bunu hayata geçirmemiz gerekiyor. Kapitalist sistemi değiştirmek gerekiyor. Bu da yetmez kültürel yapıyı da değiştirmek gerekiyor. Ailelerimizin yetiştirme tarzından, toplumun şekillenişinden genlere kadar işlemiş kültürel kodlar, kültürel alışkanlıklar var. Bunların hepsinin değişmesi ancak işlerin kolektif paylaşımı ve dönüşümü ile mümkün.

Ev içindeki işlerin de kolektifleştirilmesiyle mümkün. Toplumun görevi olduğunda, yani toplum o çocuğu büyütmeyle görevli olduğunda, sadece anne ve baba değil, ev içi işler toplumun sorumluluğunda olduğunda birçok şey değişir. İnsanın insan tarafından sömürülmediği, sömürün yasak olduğu sistemlerde, çocuk olsun yaşlılar olsun, bakıma muhtaç kişiler olsun tüm toplumun sorumluluğundadır. Toplum çocukları en iyi şekilde yetiştirmekle görevli, hastasına bakmakla görevlidir. Yani böyle bir toplumda, böyle bir toplumsal sistemde ancak değişebilir kadının durumu ve ev içindeki köleliği. Kadının görünmeyen emeği ancak bu şekilde değişebilir. Ki bunlar daha bahsettiğimiz ufak şeyler, oysa daha bir sürü köklü değişiklikler yapmak gerekiyor.

Mesela yaşanmış örnekler var: Küba örneği. Kadına şiddet konusu daha farklı olabiliyor. Küba'da en ufak imalı konuşmak bile şiddet olarak görülebiliyor. Oysa bizde öyle mi? Nerde!.. Kadınlarımızın katledildiği bir toplumda yaşıyoruz. Kadınların emeğinin asla görülmediği, emek sömürsünün çok yoğun olduğu, çifte sömürünün çok yoğun olduğu bir sistemde yaşıyoruz.

Teknolojinin ve bilimin gelişiminin ilerlediği aşamada, insanlığı geliştirebilecek, insanlığın yaşamını idame ettirebilecek pek çok şey var. Herkesin, çalışabilir bütün nüfu-

sun günde 2 saat çalışmasıyla, tüm toplum, dünyadaki tüm toplum, kendini yeniden var edebilir. Yeniden üretimi gerçekleştirebilir. Ama bu sömürü toplumunda, herşey sömürüye dayandığı için, insanlığın zenginliği, birikimi belli ellerde toplandığı için tüm toplum bundan faydalanamıyor.

Korona günlerinde, pandemide bile zenginler türedi. Bu ne demek!!! Yoğun bir emek sömürsü demek. Yoğun bir kadın sömürsü demek. Kadının çifte sömürsünün katmerlenmesi demek. Çocuk emeği sömürsünün yoğunlaştırılması demek. Milyonlarca insanın açlığı demek...

Bugün bu pandemi ile başeldilemez mi? Oysa doğru düzgün politikalar olsa bu pandemi bu kadar yıkıcı olmazdı. Eminim biz kadınların insiyatifinde olsa kolektif düşünen, sosyalist kadınların insiyatifinde olsa çok iyi bir şekilde organize eder, örgütlerdik bu süreci. Nasıl ki ev yaşamını en küçük hücrelerine kadar örgütlemeye alışmışsak toplumun hepsini bu konuda örgütler, organize ederdik. Pandemiye de bu kadar yıkıcı yaşamazdık. Bu toplumda da özel mülkiyete karşı olanlar, mücadele edenler bunu değiştirebilir.

Kadının yazgısını değiştirecek olan da yine kadının kendisidir. Yani bizleriz, biz emekçi kadınlarız, işçi kadınlarız, genç kadınlarız ve çalışma yaşamındaki kadınlarız.

Kadın Üniversiteleri Üzerine

Eliza S.

Dünyada ve özellikle Türkiye’de kadına yönelik şiddet biçimleri üzerine, kadın emeğinin sömürülmesi üzerine, kadının ikincilliği ve cinsiyetçi politikalar üzerine, kültürel yapının bir parçası haline gelmiş cinsiyetçi söylemler üzerine bir çok defa yazıldı çizildi. Sonda söyleyeceğimizi başta söyleyelim; özel mülkiyetle birlikte ataerkil aile yapısının oluşmasından beri, kadınlar toplumsal hayatta ikinci planda kaldı ve hayatın dışına itildi, eve hapsedildi, şiddet gördü, katledildi ve daha nice.. Hiçbir zaman daha insancıl politikalar, yasalar vb. ile kadın sorunu gerçek anlamda çözülmedi. Kadınlar tarihte bütün kazanımlarını kendi tırnaklarıyla kazıyarak elde etti. Egemen sınıfın baskı, sömürü, şiddet aracı olan devlet elbette hiçbir zaman kadına yönelik çok yönlü şiddeti ortadan kaldıramazdı, kaldırmazdı. Dolayısıyla kadına yönelik güncel politikaları, yeni tasarıları değerlendirirken kadın sorununa bu pencereden bakmak bizi doğru çıkarımlara götürebilecektir.

RTE’nin talimatıyla 2021 Yılı Cumhurbaşkanlığı Kalkınma Planı’na eklenen “Kadın Üniversiteleri” bir süredir gündemde. Milli Eğitim Temel Kanunu’nda karma eğitimin esas olduğu düzenlenmiş olsa da maddenin hemen devamında buna ilişkin istisnalardan bahsedildiğinden, bu projenin “meşru”luğu bakımından bir sorun yok gibi görünüyor. Erdoğan’ın, kendisine fahri doktora ünvanı veren Japonya’daki Mukogawa Kadın Üniversitesi’nde yaptığı konuşma ile müjdelediği (!) kadın üniversitelerinin Japonya’da ne kadar başarısız olduğunu anlarsak bugün dinci gericilerin kadınlara eğitim olanaklarını arttıracaklarını söyledikleri politikanın sahteliğini ve niyetlerini anlamış oluruz.

Japonya’da 1871’de Amerika’ya yollanan bir grup kız öğrencinin, eğitim

“Hali hazırda Samuray geleneğinde kadının yerinin evi, çocukları ve kocasının yanı olduğu, dahası kadınların sözlerinin asla dikkate alınmaması gerektiği de toplumsal yaşamın içine işlemiş bir bilgi. Dolayısıyla Japonya’da kadınlar, görünürde pozitif ayrımcılıklarla eğitimde fırsata erişseler de, toplumsal yapı içerisinde bu kadın düşmanı politikalarla on yıllardır kendilerini bilimsel ve akademik alanda var edemiyor, bu üniversitelerden beklenen başarıyı sağlayamıyorlar.”

almaları ya da aydınlanmalarından ziyade, geri döndüklerinde Japonya’yı yönetecek erkeklerin yetişmesine yardımcı olmak amacı ile gönderildiğini biliyoruz. Hali hazırda Samuray geleneğinde kadının yerinin evi, çocukları ve kocasının yanı olduğu, dahası kadınların sözlerinin asla dikkate alınmaması gerektiği de toplumsal yaşamın içine işlemiş bir bilgi. Dolayısıyla Japonya’da kadınlar, görünürde pozitif ayrımcılıklarla eğitimde fırsata erişseler de, toplumsal yapı içerisinde bu kadın düşmanı politikalarla on yıllardır kendilerini bilimsel ve akademik alanda var edemiyor, bu üniversitelerden beklenen başarıyı sağlayamıyorlar. Eğitime erişebilirlik seviyesinde nispeten dünya ortalamasını tutturana bu kadınlar, mezun olduklarında ağır iş koşulları ve yaşam şartları ile evlenip çocuk yapma, aile kurma gibi görevler arasında tercih yapmak zorunda bırakıldıklarından özellikle politikaya ve ekonomiye katılım söz konusu olduğunda dünyanın ortalamasının çok gerisinde, gelişmemiş ülkeler seviyesinde bulunuyor.

Türkiye’de de dinci faşizmin kadın düşmanı politikaları, infaz paketi ile belgelediği ve neredeyse her gün karşımıza çıkan katil koruyucu yargısı ile pekiştirdiği kadınların doğrudan yaşamlarına dönük saldırıları, bu saldırının karşısında mücadele eden özellikle örgütlü kadınlara dönük baskın, gözaltı, tutuklama ve işkence yaptırımları, toplumsal yaşama nüfuz ettirmek için dillerinden düşürmedikleri kadın düşmanı sözleri ile kadın üniversiteleri kurma çabasının gerçek politikasını görmemek imkansız. İşte tam da bu yüzden kadınlar eylem alanlarından sosyal medyaya, sözlerini söyledikleri her yerde kadın üniversitelerini istemediklerini dile getiriyorlar.

Daha önce pembe taksi, kadınlara özel otobüs seferleri gibi projeler de gündeme gelmişti. Dinci faşist iktidarın toplumdaki cinsiyetçi zihniyeti ve uygulamaları ortadan kaldırmak bir yana, bunu beslediğini biz kadınlar çok uzun zamandır biliyoruz. Kadın sorununu dinci gerici politikalarla derinleştirdiğini biliyoruz. Bunlar çeşitli projelerle birçok kez gün yüzüne çıktı. Dinci faşist iktidarın bakanları, vekilleri birçok kez kürsüde kadına bakış açılarını açıkça dile getirdi. “Gardiyanları, yargıçları ve savcılar / kanunları, yönetmelikleri kararları”nın hep halka karşı olduğu gibi emekçi sınıfların kadınlarına karşı olduğunu biliyoruz. Kadınlar yaşam alanlarını daraltan her türlü politikayla, egemen cinsiyetçi ideolojiyle savaştıkça kadına yönelik baskılar bin bir farklı biçimde büyüdü.

Kapitalist sistemin, bütün kurumlarına faşizmin, dinci gericileşmenin sirayet ettiği şüphesiz. İdeolojisini bütün üst yapı kurumlarında yeniden ve yeniden ürettiğini biliyoruz. Lise ve üniversite öğrencileri olarak bunun eğitimdeki yansımalarını yıllardır görüyoruz ve çok kez dile getirdik. Gerici, cinsiyetçi ders müfredatlarına aşınayız. Şimdiyse kadın üniversiteleri adı altında esas yapılmak istenen eğitimdeki dinci gericilik ve cinsiyetçiliğin daha da derinleşmesinden başka bir şey olamaz.

Fabrikalarda, iş yerlerinde güvencesiz çalıştırılan, tacize uğrayan, mobbinge uğrayan, evde temizlik, yemek, çocuk bakma vb. işlere mahkum edilen, sosyal hayatta hep kültürel normların baskısıyla yaşayan, katledildiğinde kıyafetinden, hangi saatte dışarıda olduğundan veya bekaretinden bahsedilen kadınlara şimdi de aynı zihniyetin eğitim kurumları üzerinden saldırdığını görüyoruz.

Ayrıca bu üniversiteleri kurmak isteyen zihniyetle LGBTİ+ bireylerin yok sayılması da bu saldırının başka bir boyutu gibi görünüyor. Bütün cinsel kimlik ve yönelimlere karşı bir politika izleniyor.

Kadınlara şiddete uğramasının, taciz edilmesinin, katledilmesinin önüne geçmenin yolu kadınları toplumsal hayattan dışlamak olamaz. Kadınların bu projeye tepkisi de bunun kendilerine yönelmiş saldırılardan biri olduğunun bilincinde olmasıdır. Kadınlar her yerde kadın üniversiteleri değil yaşamak istediklerini haykırıyorlar ve yaşamak için bu saldırılara karşı mücadele etmeye hazırlar.

Mücadele etmek, sorunları ardı ardına sıralamaktan ibaret değil, bunlara çözüm üretmek ve hayata geçirmenin yollarını bulmaktır. Biz kadınlar hem sorunlarımızın kaynağını görüyoruz, hem de ona karşı savaşacak cürete sahibiz. Tüm dünyada kadınlar yaşam haklarını savunmak için kapitalizme karşı mücadele ediyor. Kadına yönelik ayrımcılığa, sömürüye, şiddete karşı sokakları eylem alanlarına çeviriyor. Bu topraklarda da kadınların sokaklarda, kendilerini var etmek için, yaşam hakkını savunmak için, kapitalizmi ve kapitalizmin yarattığı yıkımı ortadan kaldırmak için bütün gücüyle haykurmaktan korkmadığını görüyoruz. Tam da bu yüzden kapitalizm çeşitli pratikleriyle sesimizi bastırmaya çalışıyor. Kadın üniversitelerini de, kadınlara bunu dayatan sistemi de istemiyoruz. Kapitalizm bizi bastırmaya çalıştıkça daha da yüksek tondan haykırıyoruz:

İsyan!
Yıkana kadar!

KADIN ÜNİVERSİTESİ İSTEMİYORUZ!

Kır Kilitlendiğin “Kafeslerini”

İşçi Bir Kadın

Kadın denince akla ilk gelen çocuk doğuracak, yemek, temizlik yapacak olan evin herhangi bir eşyası gibi değer görerek hayatını sürdürecektir bir varlık geliyor. Oysa ki ilk insanlıktan bugüne tarihsel geçişlerde kadının rolü çok büyüktür. Hele ki biz işçi kadınların çok daha büyüktür.

Biz işçiler, dünyayı yaratıyoruz. Kadın işçiler olarak hem yaratıyor hem de güzelleştiriyoruz. Bunun farkında olan kadın sayımız ne yazık ki çok az. Yaşadığımız dünyada bizlere yöneltilen baskılarla, dayatılan hayatlarla, gördüğümüz şiddetle kendimizi değersiz hissetmemiz için her şey yapılıyor. Bu konuda başarısızlar diyemeyeceğiz. Başarıları örgütsüzlüğümüzdenidir, zeki olduklarından değil. İçinde bulunduğumuz sistem kadını 2. değil, 3. değil en son plana iterek, kadını yok sayarak devam ediyor.

Bir çok kadına soracak olursak haklarından bi haberler. Kapitalist sistemin saldırıları altında, din de kadınları sindirmek için kullanılıyor. Bunlardan sıyrılıp kendilerini hayatın bir parçası olarak gören kadınlar, en önde yürümekten asla vazgeçmeyen, mücadeleci ruha sahip olanlarımızdır. Bu da diğer kadınlarımızı ışık olacaktır. Buna inanıyorum.

Kadınlar olarak eve kapatılmış, sindirilmiş bir canlı olarak yaşamlarımızı öncelikle

ailelerimiz olmak üzere, kendimiz hariç herkes için feda ediyoruz. Hayatlarımızı, evlendikten sonra kocalarımıza, onların ailelerine ve tabii ki doğurduğumuz çocuklarımıza feda ediyoruz. Aslında fedakarlık biz kadınlara dayatılıyor. Kadının hayatı aile içinde bir mücadele ile geçiyor. Evlilik ve ardından çalışma hayatı... İşçi kadınlar olarak mücadele veriyoruz. Ek gelir kapısı olarak görülen biz kadınlar, patronların egemen sistemlerinde iş yerlerinde mücadeleye devam ediyoruz.

Herkes için fedakarlık yapıyor ve herkesin bizlerden parça parça çaldığı hayatlarımızın farkına varamıyoruz.

Kendimden bahsedecek olursam; ben tekstil işçisi bir kadıyım. 13 yaşında çalışmaya başladım. Saçlarımı kestirdiğim için babam beni okuldan almıştı; kız dediğinin saçları uzun olmalıymış, oysa ki ben kısa saç çok seviyordum. Bu babama ve onun bize dayattığı hayata karşı ilk isyanımdı. Kendi kararlarım ile hayatımı şekillendirmek için attığım ilk adımdı bu. Saçlarımı erkek tipi kestirmek okul hayatıma mal oldu ama olsun.

Biz 5 kardeşiz, ikisi kız. Beş çocuklu bir aile olunca ilk harcanan “kız çocukları” oluyor. Ablam ve ben kurban seçilmişiz. En küçük kardeşime bakması için ablam okuldan alınmıştı. Oysa ki ne çok seviyordu okul ünifor-

masını... lacivert renkliydi unutmam. Erkek kardeşim iki yaşına gelince annelik yapmak ablama geçmişti artık. Annem, babam ve ben çalışıyorduk çünkü; abim ve diğer erkek kardeşim öğrenciydi. Okul masrafları için para gerekliydi. Ben çalışıyordum erkek kardeşlerim okuyordu. Bir kez daha feda ediliyordum erkek kardeşlerim için.

13 yaşında uykunun tatlılığına doymadan, çocukluğumu yaşamadan çocuk işçi olarak çalışmaya başladım. Ben babamın "saç sevdasına kurban edilmişim". Unlu mamullerinde çalışıyordum. Sabah 5' te kalkıyorduk.

Aile içindeki "kafesimiz". Bunu bütün kadınlar yaşıyor eminim. Zamanın akışı hızlı, çocuk işçi olarak başladığım çalışma yaşamında kadın işçi olarak devam ediyordum. Tekstile geçiş yapmıştım. Burada daha rahat çalışırım diye umut ederken yanıltılmışım. Tam aksine burada daha çirkin bir "kafesin" içine girmiştik. Kalabalık işyeri; kadın-erkek karışık çalışıyoruz. Erkek egemenliği var iş yerinde. Ciddi olmak zorundasın gülersen yollusun, gülmezsen suratsız, konuşup cevap verirken ahlaksız, susarsan malsın. Kısacası işyerinde dayatılan hayat da bana ait değildi. Şekillenmiş, çizilmiş bir hayat yaşıyordum. Kadınsın, maaşın düşük belirlenir. Kadınsın, mesailere kalacaksın. Kadınsın, özel hayatın, sosyal hayatın olamaz. Kadınsın, yorulamazsın. Kadın dediğin yorulmaz, çelikten yapılmış bir metasın. İşten çıkıp ne yapacaksın? İş yerinde mesaiye kalıp üretime katkı sağlamalısın. Bu kez patronlar, bizlerin hayatlarından çalmaya başlamıştı. Onlar kontrol ediyor, artı-değere için çalışmaya tabi tutuluyorduk. Erkek işçiler gidebilir, kahve var, birahane var, kızlarla sahilde gezme hakları var. Kadın olmak ne zormuş.

Bir gün yolda yürürken bir kağıt gördüm. Büyük harflerle "Yaşasın 8 Mart Dünya Emekçi Kadınlar Günü" yazıyordu. 15 yaşındaydım. Ne ki bu dedim.

8 MART DÜNYA EMEKÇİ KADINLAR GÜNÜ yazılı bildiriği alıp okudum. Okudukça öfkem büyüyor, kinim artıyordu. Kimdi bu bildiriği yazanlar, kafamda dönüyor neredeler, kim, bulmalıyım onlara anlatmalıyım kadın olmanın zorluklarını. Kafama taktığımı yapmış bulmuştum. Artık hem çalışıyor hem de ai-

"Yerimiz mutfak değil, yerimiz, işimiz, evde oturup, çocuk yapıp, robotlaşp, itaatkar bir kölelik değil... Yerimiz sokaklar, meydanlar, eylem alanları."

lemeden gizli gizli gidiyordum o insanların yanına. Duyulunca çok dayak yedim abimden; "seni yakalarlarsa 'tecavüz ederlerse' biz nasıl bakacağız insanların yüzüne?" Her gün onlarca kadın tecavüze uğruyor, şiddete maruz kalıyordu. O kadınlar bizdik, kadındık nasıl görmezden gelebilirdim. Her etkinliğe, her eyleme, yürüyüşe gittiğimde dayak yiyordum. Bu bende anlatılamaz bir hırs, bir öfke, bir kin yaratıyordu.

Yine bir gün giyinip hazırlandığım esnada abime yakalandım. Unutmuyorum, unutamıyorum... Tekme tokat dayak yemiştik, ağzım, yüzüm, gözüm, burnum kan içindeydi. Ayağa kalkıp elimin tersi ile akan kanı sildim. Arsız derlerdi bana. Gerçi hala kullanırlar... İçimde büyüyen öfke tarifsizdi. Evde, sokakta, işyerinde kadın kimliğimizden dolayı yaşadığımız işkenceye, tacize, baskıya yeter deyip, yine kaçarak gitmişim. Erkekler yapar, elinin kiridir, kadın eksik etektir, yapamaz! Ne zormuş hayatlarımız.

Zor bir kadındım, artık pes edeceklerdi. Bu benim aileme karşı kazandığım ilk zaferim olmuştu. Kazanmıştım, dayak yoktu, istediğim zaman çıkıyordum evden. Elbette vazgeçmem için psikolojik baskılar devam ediyordu. Erkek kardeşim eve sarhoş gelebilir fakat ben gece 22.00'dan sonra gelemezdim. Bazı geceler kapıyı bilerek açmazdı abim, beklerdim kapının açılmasını. Kadınsın ne işin var bu saatte sokakta kapıda bekle de aklın başına gelsin! derdi.

"Kadınsın" ne büyük bir psikolojik baskı,

22 · KADIN MEKTUPLARI

ne büyük bir hor görüp aşağılama. Oysa ki bilmiyorlardı, bilmiyordum kadının dünya üzerindeki değerini. Dünyayı güzelleştirmek için kendi hayatlarından vazgeçtiklerini.

O gün geldi... 8 Mart Dünya Emekçi Kadınlar Günü ne ifade ediyor, o dönemler bilmiyorum, bu koşuşturma ne-neden, bildiriyi okuyunca anlıyorum. 8 MART'ın anlamını, değerini...

8 Mart'ın, 129 kadın işçinin patron tarafından iş yerindeki grevi kırmak için vahşice iş yerini alev topuna çevirip grevci işçi kadınların diri diri yakılışının ardından 10 bin kişinin yürüyüşle cenazeleri toprağa verdiği ve 2. Enternasyonal toplantısında bu günün, işçi ve emekçi kadınlar günü olarak ilan edildiğini, kadınların kendileri için mücadele edip özgürlük ve yaşam haklarını kendilerinin belirleyeceği bir gün olduğunu öğrendim.

8 Mart Dünya Emekçi Kadınlar Günü...

Kadınların evde oturma, kadının şiddete sessiz kalma, kadının kır kilitlendiğin "kafeslerini", kadının yaşa, hür yaşa, kalk ayağa, gücüne güç katmak için kadınlarla kol kola yürü. Dayatılan hayatları yıkmak için yürü. 8 Mart'ı ve anlamını çevremizdeki bütün kadınlara anlatmak gerekliydi. Kadın öğrenirse dünyaya öğretir, dünyayı değiştirir. Öncü olmak, yorgunluk, yılgınlık yok haklarımız var! Bu hakları korumak yeni bir dünya kurmak bizim görevimiz, geleceğimiz. Bunları biliyordum ve artık susmayacaktım. Yerimiz mutfak değil, yerimiz, işimiz, evde oturup, çocuk yapıp, robotlaşmış, itaatkar bir kölelik değil... Yerimiz sokaklar, meydanlar, eylem alanları. Görevimiz, sesimizi en gür şekilde duyurmak, birleşmek, sert adımlarla özgürlüğe koşmak. Artık susmuyoruz, sinmiyoruz. Her yerde örgütlenip, bir olup bin geliyoruz. Yaşam haklarımızı hiç kimsenin iki dudağının arasına, hiç kimsenin ellerine bırakmayacağız. Katledilenler, dayak yiyen, tecavüz edilen her kadın biziz. Onurlu bir yaşam için mücadeleyi yükselterek; baba, abi, koca, akraba, tanıdık-tanımadık kişiler tarafından öldürülmeden şiddetsiz yaşam için örgütlenelim. Bu mektup aracılığı ile, 8 Mart'ın benim için anlamını, bana kattıklarını siz sınıfdaşlarımla paylaşmak istedim.

1 Mayıs'ta Taksim'deydik!

Dünyaya Başkaldıran Kadınlar, İşçi, emekçi kadınlar, öğrenci, genç kadınlar, LGBTİ+lar; pandemiyle beraber derinleşen ve kapitalizmin yarattığı sorunlar günden güne artıyor.

Emeğimiz ve bedenimiz sömürülüyor, iş yerlerinde emek sömürüsüne, baskıya, tacize, evde bir kez daha emeğimizin değersizleştirilmesine, şiddete, sokakta tacize cinayetlere yok sayılmaya maruz kalıyoruz. "Yaşamak İstiyoruz" dedikçe, sesimizi daha çok kısmaya çalışıyorlar. Açlık, sefalet ve yokluk içerisinde bir yaşam sürdürüyoruz, can güvenliğimizin dahi olmadığı bir ülkede geleceksizliğe mahkum ediliyoruz.

Ucuz işgücü olarak çalıştırılan işçi kadınlar olarak diğer işçilere göre daha fazla sömürüye uğrarken, diğer yanda pandemi koşullarında fabrikalarda, pandemi, sosyal mesafe demeden çalıştırılıyoruz.

Bir gece ansızın kadınların ve LGBTİ+ların insani haklarını güvence altına alan ancak imzalandığından beri uygulanmayan İstanbul Sözleşmesi feshediliyor. Kadınların sözleşmeninfeshine karşı yaptıkları eylemler polis şiddetiyle, gözaltılarla karşılanıyor. Tacizciler, tecavüzcüler, kadın katilleri yargılanmıyor, yargılansa dahi iyi hal indirimleri ile cezaların boyutu azaltılıyor.

Devletin ve sermayenin kadınlara karşı açıkça saldırdığı böylesi bir dönemde 1 Mayıs yasaklandı! Kadınlar, hiçbir önlemin alınmadığı fabrikalarda atölyelerde işyerlerinde pandemiye rağmen çalışmaya devam ederken, işçi sınıfının mücadele günü 1 Mayıs, pandemi sebebiyle yasaklanıyor!

Biz Dünyaya Başkaldıran Kadınlar; 8 Mart'ta sokaklardaydık, İstanbul Sözleşmesinin feshedilmesine karşı sokaklardaydık. Kadınlar sömürüye, şiddete, baskıya uğramasın, katledilmesin diye yine sokaklardaydık!

1 Mayıs'ta da bütün yasaklamalara, engellemelere karşı işçi sınıfının mücadelesini büyütmek için Dünyaya Başkaldıran Kadınlar olarak Taksim'deydik.

1 Mayıs Yasaklarına, 1 Mayıs'ı Yasaklayanlara İsyan Et, Başkaldır!

Yaşasın 8 Mart Dünya Emekçi Kadınlar Günü

Geçtiğimiz 8 Mart'tan bu yana tüm dünyada kapitalizm pandemi ile birlikte hızlı bir çöküşe sürüklendi. Derinleşen ekonomik kriz milyonlarca insanı açlığa, sefalete sürüklerken, biz kadınlar da ücretsiz izne çıkarılarak, işten atılarak, evlere hapsedilip işsizliğe mahkum edilerek, kadın üniversiteleri ile toplumdan yalıtılarak, geleceksizliğe mahkum edilerek, sermayenin içine girdiği buhrandan payımıza düşene razı edilmeye çalışıldık. Pandemiye rağmen fabrikalara kapatılarak çalıştırıldık. Bu koşullarda, insan yaşamı karşısında kar hursu içine giren patronların sömürü çarkının içerisinde ezilmeye çalışıldık. Ancak evlere kapatılmayı, açlık sınırının altında yaşamayı, geleceksizliği kabul etmedik, etmiyoruz!

Tüm dünyada kadın mücadelesindeki ivme yükseliyor. Kadınlar grevlerde, ayaklanmalarda en önde yer alıyor. Latin Amerika'dan Ortadoğu'ya, Avrupa'ya kadar her yerde kadınların mücadelelerine ve cesaretine tanık oluyoruz. Türkiye'de de, Sinbo'da, SML'de, Migros'ta olduğu gibi Kod-29'a, işten atmalara, tacize, sömürüye karşı mücadele ettik.

Bizlere dayatılan yoksulluk ve sömürü düzenini reddediyor, yaşamımız ve emeğimiz için mücadele ediyoruz. Kapitalizmin kadınlara sunduğu küçük hakları değil, bir bütün olarak sokaklarında özgürce dolaşacağımız, emeğimizin bir avuç sermayedarın tekelinde sömürülmediği bir dünyayı yaratmamızın gerekli olduğunu biliyoruz. Bu, geniş kadın kitlelerinin hızla devrime koşmasının habercisidir. Dinci faşizmin kadınlara saldırılarının altında kadınların bu cesareten duyulan korku vardır. Biz işçi, emekçi kadınlar faşizme karşı mücadele birliğini öreceğiz, ait olduğumuz işçi sınıfının cinsiyet ayrımı gözetmeksizin bütün ezilenlerin birleşik mücadelesi içinde yeni ve sınıfsız bir dünya yaratımında payda olacağız.

Bizi her gün metalaştırın, sömürü çarklarının içerisinde ucuz işgücü olarak gören, fabrikalarda, atölyelerde insanca muamele yapmayan kapitalist sistemi ortadan kaldıracak tarihi koşullara sahibiz. Bunun bilinciyle bizlere yöneltilen saldırılar karşısında mücadele azmi ve kararlılıkla hareket edeceğiz. Söz hakkımızı da, irademizi de, özgürlüğümüzü de kendi ellerimize alacağız!

Sınıfları ve sınırları yok edecek, bir ulusun başka bir ulusa, bir cinsin başka bir cinse uyguladığı baskı ve sömürüyü bitirecek güç biz kadınların ellerinde duruyor. Tarih, doğa ve insanlık adına yaşam bizi kavgada en öne çağırıyor. Bizi ve emeğimizi görünmez kılan kapitalizme karşı; üretim alanlarında, meydanlarda ve evlerimizde mücadeleyi yükseltelim.

**İsyan Et! Başkaldır! Dönüştür!
Şimdi Kadınların Özgürlük Uğruna
Dövüşme Zamanı!**

Yaşasın 8 Mart Dünya Emekçi Kadınlar Günü!

Vive la Commune!

İşçi sınıfının ilk iktidar deneyimi olan Paris Komünü 150 yaşında!

72 gün süren komünde işçiler, emekçiler kendi sınıf kardeşlerine tarihsel bir güven ve cesaret verirken, komüne giden yolda emekçi kadınların en ön saflarda mücadele etmesi de proleter kadınlara gerçek kurtuluşun görülmesinin zeminini sağladı.

İşçi sınıfının iktidarı kendi eline aldığı anda neler yapabileceğini canlı bir şekilde kanıtlayan Paris Komünü, işçi kadınların sınıfının erkekleri ile beraber militanca mücadelesi ile tarihte emekçi kadınların en cesur mücadelelerinden birine tanıklık etti.

"Sıradan" işçi kadınlar, komüne giden savaşta Merkez Komitesinde ve Konseyde oy hakkı tanınmadığı için yer alamazlar da, 72 gün boyunca yalnızca savaşta yaraları sarmakla, temizlik ve yemek gibi ihtiyaçları karşılamakla, topları taşımak ve namluları temizlemekle uğraşmıyor, silahlı mücadeleyi cephenin en önünde veriyordu.

Emekçi kadınlar bir yandan burjuvaziye karşı sınıf savaşımının içinde çarpışıyor, diğer yandan cephede erkek egemenliğe karşı mücadele veriyordu. Bir bir prangalarından kurtulan kadınlar, bizzat ateş hattında durarak 4 Nisan'da girdikleri silahlı çatışmadan sonra bir komite oluşturarak, kadınları savaşmaya çağıran bir bildiri yayınladılar: "Ya kazanmak ya da ölmek zorundayız!"

Paris Komünü, kadın sorununu bir "kızkardeşlik" savunması ile temellendiren feminizmin dar görüşlülüğünü, cephede savaşan komünar kadınların karşısında burjuva kadınlarının duydukları nefret ve öfke ile, sınıf savaşımının en can alıcı noktasından ispatlamış ve alaşağı etmiştir. Prusya işgali ve Komün karşısında burjuva kadınların sınıfsal bakışları ile emekçi kadınların savaşın yıkımına rağmen duydukları mücadele azmi arasında en ufak bir "kızkardeşlik" bağı kurulamaz. Emekçi kadınlar, gerçek kurtuluşun sosyalizmde olduğunu Paris Komününde işçi sınıfına göstermiştir.

Yaşasın Paris Komünü!
Vive La Commune!

Versay'daki bir hapisanede duruşmalarını bekleyen Komün kadınları fotoğrafçı Eugène Appert tarafından ölümsüzleştirildi.

Filistin Halkı Kazanacak!

Filistin halkı bir kez daha katliamlarla, evlerinden zorla çıkarılma, topraklarının işgal edilmesi, katledilme ile, anavatanlarından etnik olarak temizlenmeye yönelik bir başka saldırıyla karşı karşıya.

Filistin topraklarını işgal eden siyonist İsrail, emperyalizmin emekçi halklara yönelik politikasının bir örneğini sergiliyor. Zenginliklerini arttırmak için işçi ve emekçiler üzerinde her türlü baskı ve sömürüyü mübah görenler, savaşların emekçi halklar ve kadınlar üzerindeki etkileriyle ilgilenmiyor.

Siyonist İsrail'in Şeyh Cerrah mahallesinde Filistinlileri yurtlarından sürmek istemesi yeni bir isyanı tetikledi. 7 Mayıs'ta başlayan bu yeni saldırı dalgası, Batı Şeria'nın üçte birini ilhak etme planının devamıdır. Filistinli kadınlar hiç bitmeyecekmiş gibi görünen bu savaşın en ağır yaralarını almakta ve yaraları sarmaya koşmaktadır.

Dünyada yaşanan savaşlara biz karar vermiyoruz ama savaşların en büyük bedellerini de biz kadınlar ödüyoruz. Tüm savaşlarda olduğu gibi Filistin'e yönelik siyonist işgalde de kadın, savaştan en çok etkilenen, bedeni savaş alanı olarak görülen, daha fazla baskıya maruz kalan ve ganimet olarak da görülendir.

İsrail'in onyıllar boyunca uyguladığı sayısız katliamda binlerce Filistinli vahşice öldürülmüş, kadınlar çocuklarıyla tehdit edilmiş, tacize ve tecavüze uğramış, hapse atılmıştır. Ancak hiçbir şey Filistin kadınlarını savaştan geri tutmamıştır. İntifalarda en önde yer almışlardır. Ön saflara atıldılar, mücadelenin öncüleri haline geldiler. İşgal kuvvetleriyle göğüs göğse çatıştılar; zindanlara atıldılar ama asla vazgeçmediler.

Dünyaya başkaldıran kadınlar olarak, işgalci siyonist İsrail'in karşısında Filistin halkının, Filistin'li kadınların yanındayız. İşgalcilerin karşısında özgürlük savaşçısı olmak kurtuluştur diyen Leyla Halid'in uzlaşmaz mücadelesinin bir parçasıyız.

Bizler de Filistin intifadasının kadınları gibi en öne çıkalım, savaş ve işgal saldırılarına karşı isyan edelim. Her yerde onların sesi ve Siyonizme karşı attıkları "taş" olalım.

**Filistin Halkı Kazanacak!
İşgale Karşı İsyân Et Başkaldır !**

NO MAN'S LAND

Kadın ve Özgürlük

Sibel Deniz

No Man's Land, çeviri olarak "hiç kimsenin toprağı" olarak tercüme edilse de, bir savaş alanında henüz kimsenin eline geçmemiş, üzerinde savaşın sürdüğü tarafsız bölgeyi tanımlar. Anlatmak istediğim dizi, bir savaş dizisi ve kadın dizisi. Kahramanın erkek oluşu, dizinin kadın dizisi olmasının önüne geçmiyor, çünkü YPJ'yi anlatıyor, dünyanın korkuyla titrediğı dinci gerici caniler ordusuna diz çöktüren Kürt kadınlarını...

Elbette izlerken büyük tedirginlik ve endişe ile izledim, her an nereden ne çarpıtma- larla karşılaşacağız diye... Öyle ya, Rojava'da süren savaş ve YPG-YPJ hem dost hem düş- man tarafından üzerinde çok şey söylenen bir oluşum... Ama izledikten sonra, biz çeksek bu kadar etkileyici olurdu demeden alamıyorus- nuz kendinizi...

2013-2014... Fransa'da kendi halinde, işinde gücünde yaşayıp giden ve kız arkada- şıyla bebek sahibi olmaya çalışan bir mimar olan Antoine kahramanımız. Antoine'in hayatı, Suriye'de savaş alanında çekilmiş bir videoyu tesadüfen izlemesiyle değişir. Videoda yarala- nan bir YPG'li ile yapılan röportajın fonunda gördüğü kadın savaşçı, yıllar önce ölüm haberi- ni aldığı kızkardeşinin çok benzeridir.

Önce kanala, sonra çeken muhabire ve en son röportajı yapılan yaralıya ulaşır ve onunla görüşebilmek için İstanbul'a, yatırıldığı hastaneye gelir. Tek istediğı, o kadın kızkarde- şi ise, yaşayıp yaşamadığını öğrenmek... Ama o ulaşana kadar savaşçı tutuklanıp cezaevine gönderilmiştir ve görüşmesi mümkün değildir. Muhabir aracılığıyla "Suriye'deki Kürt bölgesi"- ne gitmek için pek çok aracıya ulaşır, herkese para öder ve en son Reyhanlı'dadır artık.

Kendisini Suriye'ye götürececek kişi ile birlikte Reyhanlı'daki mülteci kampına gelir. "Tehlikeli mi" diye sorar, aldığı cevap "burası dünyanın en tehlikesiz, en özgür topraklarıdır" olur. Biz izleyiciler işte orada isyan ederiz,

"hayır burada büyük bir bilgi hatası var, TC ve IŞİD kontrolündeki bu bölge nasıl özgür olur..." Kısa sürede anlıyoruz durumu. Kamp sakinleriyle şakalaşan, herkesi tanıyıp selam veren aracımız, şu an kampın Suriye bölge- sinde olduğunu söyler yani sınırı geçmişlerdir bile. Ve onu bir araçla gideceğı yere götürür- ler. Aracımız yolda durup silahlı militanlarla konuşur ve pazarlık yapar. Antoine Arapça anlamasa da, konuyu farkederek ve araçtan inip uzaklaşmaya çalışır, araçlar aslında onu IŞİD'e satmıştır... Aynı esnada saldırıya uğrar- lar ve çatışma başlar. Bu defa da YPG'ye esir düşmüştür. Elleri ve gözleri bağlı olarak bir araçta sorgulanmaya götürülüyordu.

YPG ile savaşmaya gelen enternasyona- list savaşçılar kadar, IŞİD ile savaşmaya gelen cihadçılar da vardır. Doğal olarak Türkiye'den gelen IŞİD'lilerin yanında ele geçirilen bir Fran- sız erkek, yeterince şüpheli bir şahıstır.

Antoine Fransızca-İngilizce derdini an- latmaya çalışır her fırsatta. Buraya kızkardeşi için geldiğini ve kimseyle bir alakası olmadı- ğını... Yolculuk uzun ve sıkıntılı, yol boyunca çatışmalarla karşılaşılıyorlar ya da ulaştıkları köyde çatışmalar yaşanıyor, ölenler yarala- nanlar... Gün boyu ateş hattında geçen bir yoldaşlaşma.

Antoine bu sırada enternasyonal bir timin arasında olduğunu öğreniyor. Artık elleri ve gözleri bağlı değildir, ama yine de sorgulan- maya götürülmesi gereken esirdir. Savaşçıların hangi ülkeden olduğunu, gerçek adını ve sa- vaşçı adını öğreniyor. Ve timin lideri Sarya'ya soruyor, kendisiyle hep Fransızca konuşan kadına... "Benim takma adım değil, ben Kür- düm" cevabı alıyor. Ve flashbacklerle Sarya'nın hikayesini öğreniyoruz. Paris'te yaşayan, dans dersleri alan bir liseli... Annesinin ölümünün ardından babası onsuz buralarda yapamaya- cağını düşünerek, tek kızını da alıp memleke- tine dönüyor... Sarya tanımadığı bilmediğı bir

köyde, tanımadığı akrabalarla birlikte yaşayıp tüm dünyası o bahçe olmuşken, bir kadın gerilla ile, Gilia ile tanışıyor. Ve bahçesinden, yaşamından özgürleşiyor...

Komutanından çok ablasıdır Gilia onun ve bir emri her şeydir. Antoine'nin aradığı, videodaki kadın ise "Şahmaran"dır ve kısa süre sonra onun taburu ile buluşacaklardır. Ama ondan önce bir köprüyü uçurup, IŞİD'in konvoyunu engellemeleri gerekiyor. Çünkü Sarya bir anlık tereddütle, tamamen insani bir güdü ile bir IŞİD ambulansını vurmamış, orada taşınan silah ve militanlarla buldukları köyü kaybetmişlerdi. Geri alabilmek için IŞİD ikmalini kesmelilerdi...

Mimarlık bilgilerini kullanarak köprünün zayıf noktalarına, ellerindeki az sayıda patlayıcıyı yerleştirip başarılı olur. Artık güvenilir biridir ve yoldaş gözüyle bakılır. Şahmaran'la karşılaştığında kadın savaşçı onunla tercüman aracılığı ile konuşup İsviçreli olduğunu söyler ve üzüntülerini bildirir. Artık geri dönmesi gerekir Antoine'in, Gilia Sarya'ya onu Qamislo'ya götürme emri verir. Oradan memleketine dönecektir. Ama bu bir-iki günde Antoine çok değişmiştir ve geri dönmeye niyeti yoktur... "Buraya gelen insanların neden geri dönemediğini anladım" der. Ve konakladıkları köyde de baskın olur. Bu defa kendisi de silahlıdır ve ve bir dinci faşisti öldürür...

O dönem, IŞİD'in yabancı savaşçıları esir etme politikası vardı. Canlı yayınlarda-video-larda kafalarını keserek, emperyalist ülkelere tehdit yağıdırıyor, korku salıyorlardı dört bir yana (Bu da ta en başında Antoine'in neden

esir edilmeye çalışıldığını gösteriyor).

Çatışmaların ortasında bir kez daha Şahmaran'ın taburu ile kesişir yolları. Sarya'nın timini kuşatmadan kurtarmaya gelmişlerdir. Karşılaştığı herkesin ne kadar iyi, korkusuz, attığını vuran cesur bir savaşçı olduğunu anlattığı Şahmaran, güvende olduklarında Antoine'in üzerine saldıracaktır. "Neden gitmedin niye hala burdasın, Gilia seni gönderiyordu neden gitmedin" diye ana dilinde kavgaya edecektir.

Antoine kız kardeşini gördüğü halde tanımamıştır....

Avrupalı, sarışın, mavi gözlü, bakımlı kadın gitmiş yerine kamuflaj ve postallar giyen, puşi takan, sert bakışlı bir kadın savaşçı gelmiştir. Ve abisinden nefret etmektedir...

Ve Şahmaran'ın hikayesine dönüp bakıyoruz... Arkeolog olan Anna, abisine göre daha sosyal, dünyaya ve olaylara ilgilidir. İranlı kaçak bir eylemciye aşık olur, ancak abisi O'nun İran'a iadesine ve idamına sebep olunca, tüm ilişkisini keser ailesi ile. Bir ekiple Mısır'a kazıya gider. Orada karşısına çıkan bir Mossad ajanı ona sevgilisini hatırlatıp, onun yoldaşlarına destek olma şansı sunar. Tabi bir kaç koşulla. Kazı için İran'a da gidecektir, orada belirli mekanların ve isimlerin resimlerini, bilgilerini toplamalıdır. İran'daki kazı ekibinde genç bir Kürt kadın vardır, Helan. Onun da yardımını alır. Helan ülkesinde IŞİD işgali olduğunu, kendisinin eşiyile İran'a kaçtığını, kızkardeşinin ise kalıp savaşçı olduğunu anlatır.

Birkaç hafta sonra şehirde bombalar patlar. Atom araştırmaları yapan çok sayıda fizik profesörü ve uzman araştırmacılara suikast düzenlenmiştir Anna'nın verdiği istihbaratla. Yaptığı şeyin ne olduğunu farkedince ajanın yakasına yapışır, ama nafile, artık tehlikeydedir, devrim muhafızları her yerde onu arayacaktır. Helan'a ulaşır hemen kaçması için. Kendisi kurtulurken, onun ve eşinin gözaltında işkencede öldüklerini öğrenir...

Mossad da onun için sahte bir ölüm düzenler ve ailesine yanmış tanınmaz durumda bir ceset gönderir...

Helan'ın ve tüm bilim adamlarının ölümüne sebep olan Anna'nın bu saatten sonra yapacağı tek şey vardır. Helan'ın kız kardeşi Gillia'yi bulup günah çıkarmak ve onunla savaşmak... Şahmaran'a dönüşmek...

Kardeşler aralarındaki buzları eritirler sonuç olarak, ama Anna "günahını" anlatamaz kardeşine, ve ailesi yaşadığını asla öğrenememelidir, geri dönmelidir... Ama Antoine çoktan özgür topraklara ve Sarya'ya aşık olmuştur.

Bizim Mossadlı sahneye çıkmaktan geri durmuyor. IŞİD içine Avrupalı ajanlar yerleştirmeye, onları yüksek konumlara getirmekle meşgul iken, bir kez daha Anna'nın karşısına çıkıyor. O'na konum ve zamanlama bilgileri vererek bir IŞİD emirini öldürmesini istiyor.

Elbet bu plan YPG-YPJ için bulunmaz bir fırsat olsa da, karşı taraf ve emperyalistler açısından da bir çıkar sağlıyor. Yine de bu fırsatı kaçırmaz bizim ekip. Başarılı bir suikastin ardından kendilerini yeni bir çatışmanın içinde bulurlar. Sarya karın bölgesinden ağır yaralanır. Ne bir sıhhiyenin, ne bir sahra hastanesinin yapabileceği şey vardır. Ya acil ameliyata alınacak ya da Antoine'nin geldiğinden beri düşen pek çok savaşçı gibi ölümsüzleşecektir...

Kardeşinin ölümünden sorumlu olduğu Gilia'yı bir kez daha kardeşsiz bırakmaya yüreği elvermez Anna'nın. Mossad'ın kendileri için çalışma teklifini kabul eder ve karşılığında tedavi için Sarya'nın Antoine ile Türkiye'ye gönderilmesini sağlar.

8 bölümlük dizinin sonu bu... Sonu muğlak... YPG ve YPJ savaşçılarının Türkiye'de nasıl karşılandığı, işkence, sorgu ve zindanlarla karşılaştıkları bilinen gerçekler. Fransız Hulu TV'de geçtiğimiz Kasım ayında yayına giren dizinin yapımcıları Amit Cohen ve Ron Leshem. Malesef şu an Suriye ve Rojava'nın işgal altında olduğu ve çekimlerin güvenli bir şekilde yapılamayacağı için Fas'ta yapılmış çekimleri. Ve 6 farklı dil duyuyoruz dizi boyunca. Evet, türkçe dublajlı değil, altyazı ile izleyebilirsiniz, Türkçe dublajının yapılmamış olmasına şaşırıyoruz elbet, bu iş bizlere düşüyor.

Peki izlemeli miyiz? Evet. Gerçekçi çekimleri ile, bizi yıllar boyu dinlediğimiz-okuduğumuz özgür topraklara götüren, sahip oldukları en büyük silah olan umutla kuşanmış özgürlük savaşçılarının yaşamlarına, dünyalarına götürececek...

Bir gün tüm toprakların özgürleşmesi dileğiyle...

Uzaya Çıkan İlk Kadın Valentina Tereşkova

“Hey gökyüzü, şapkanı çıkar ve beni selamla. Geliyorum!”

Valentina Tereşkova 6 Mart 1937’de Rusya’da doğdu. Tereşkova’nın babası tarım sektöründe çalışan bir traktör sürücüsü, annesi Elena Fyodorovna Tereşkova’ysa tekstil fabrikasında çalışan bir işçiydi. Valentina 1953’te okulu bırakıp tekstil fabrikasında çalıştı. Küçük yaşta paraşütçülüğe ilgi duymaya başladı. Paraşütle atlamadaki uzmanlığı, babasının II. Dünya Savaşında Finlandiya cephesinde hayatını kaybetmiş bir asker olması ve kişisel özellikleri daha sonra onu SSCB’nin uzay programı için astronot olarak seçilmesine yol açtı. 1961’de Komsomol’un (Komünist Gençlik Kolu) sekreteri oldu.

1961’de Yuri Gagarin’in uzaya çıkan ilk insan olmasından sonra Sovyet uzay programını yöneten başmühendis Sergey Korolyov, bu kez bir kadını uzaya göndermeye karar verdi ve bu kadını belirlemek için arayış başladı. Sovyet başbakanı Nikita Khrushchev’in yönetimi altında 4 kadın eğitim programına katılmak üzere seçildi. Bu 4 kadın arasından Tereşkova eğitimini tamamlayıp Nikita Khrushchev tarafından ilk uzaykadını

olarak seçildi. 16 Haziran 1963’te Vostok 6 isimli uzay mekiğiyle uçarak uzaya çıkan ilk kadın oldu. Dünya yörüngesinde 48 tur attı ve neredeyse üç gün uzayda kaldı. Bu 3 günün ardından uzay mekiğinden ayrıldıktan sonra, paraşütle Orta Asya’ya iniş yaptı ve yolculuğu sırasında çektiği fotoğraflar, daha sonra astronomlar tarafından araştırmalarda kullanıldı.

Uzaydan dönmesinin ardından pek çok onur ödülünün yanı sıra Sovyet Kahramanlık Madalyası’nı da almaya hak kazandı. Bu uçuşuyla tüm dünyanın tanıdığı Tereşkova, 1966-1974 yıllarında Sovyetler Birliği Yüksek Konseyi üyeliğiyle birlikte Sovyetler Birliği Komünist Partisi Merkez Komitesi üyeliği yaptı. Ayrıca Vostok 6 ile olan uçuşundan sonra havacılık dersleri aldı ve 1966’da kozmonot/mühendis olarak mezun oldu ve SSCB’nin uzay programında mühendis olarak da çalıştı.

Valentina Tereşkova, Vostok 6 başarılı bir şekilde atmosferi aştığında dünyaya şu mesajı yollamıştı:

“Ufku gördüm. Açık mavi, çok güzel bir şerit. Dünya karşımda. Ne kadar da büyüleyici! Her şey çok iyi gidiyor.”

Bağrına bastır beni,
 Dört yerinden bıçak yemiş bağrına.
 Kollarına al beni,
 İki kolunda yavrularını taşıdığın kollarına.
 Bağrına bastır beni,
 Yıllardır aynı acıyı çekmiş bağrına.
 Ellerini gezdir suratımda
 İş, aş, emek kokan,
 Fabrikalarda nasırlanmış ellerinle.
 Kimi zaman bir gence ana oldun,
 Kimi zaman tozlu eteklerinle işçi.
 Kimi zaman dört yerinden bıçaklanmış
 Hain gecede toprağa karıştın,
 Kahrını sen çektin dünyanın...
 Üreten oldun, ezildin.
 Eş oldun, dövüldün .
 Kahrını sen çektin dünyanın...
 Nasırlanmış ellerin,
 Kaç gece çalıştı bilmedin.
 Eteğinden kaç çocuk çekiştirdi yorulmadın.
 Yaşam dedin
 Bu muydu sunduğu...
 Buysa isyanım var bu yaşama!
 Meydanı kızıl analar, gençler sardı
 Kahrını ben çektim dünyanın
 Yeterr artıkk dedi anam!
 Ezilen benim,
 Sövülen benim, dövülen ben...
 Ben miyim mahkum yoksa
 Bana mı mahkumlar
 Bağrındaki bıçağı çıkardı anam
 Sapladı meydanın orta yerine.
 Yeterr artıkk dedi genç!
 Ben miyim mahkum yoksa
 Bana mı mahkumlar
 Yırttı üstüne yapışmış eteğı genç
 Attı meydanın orta yerine .
 Bir ses yükseldi;
 Eyy zulüm!
 Eken biziz, biçen biz
 Üreten biz, doğuran biz
 Bakan, büyüten,
 İşçiyiz biz, anayız biz
 Genciz biz!
 Bir ağacın köklerimiz.
 Kızıl çanlar çalıyor,
 Şafak yaklaşıyordu...
 Ve işte son sözüydü ezilen kadınların;
 Dünya da bizim, servet de...

Markсист Kadın Akademisi

Online olarak yapılan akademinin tanışma toplantısını 2020'nin 7 Kasım'ında gerçekleştirdik. 7 Kasım'ı seçmemizin bizim için önemli iki nedeni vardı. İlki "Dünyaya Başkaldırıyoruz" kadın dergimizin yıldönümü idi. İkinci önemi ise Ekim Devriminin yıldönümü olmasıydı...

Tanışma toplantısında kadınlarla birlikte hangi atölyelere ihtiyaç olduğuna, kimlerle hangi atölyeleri yapacağımıza karar verdik. Somut olarak üç atölye oluştu.

Yazı Atölyesinde yaşadıklarımızı, düşüncelerimizi, düşüncelerimizi kağıda dökemeyi öğrendik hep birlikte. Biz kadınlar için hissettiklerini dile getirmek hele de yazıya dökmek zordur. Yazı atölyesi ile bu zorlukları aşımı duygu ve düşüncelerimizi bir metne dönüştürmeyi öğrendik. Birbirimizden cesaret alarak güzel yazılar yazabilmenin ufak püf noktalarını öğrenmeye çalıştık....

Kavram Tartışmaları Atölyesinde ise; günlük yaşamda karşımıza çıkan kavramlar üzerine tartışmalar yürüttük. Görünmez Emek, ev içi emek, ücretsiz emek gibi kavramları tartıştık, anlamaya çalıştık. Ekonomi politik üzerine okumalar yaptık; artı değer, işgücü gibi kavramları irdeledik. Toplumsal cinsiyet ve rolleri konusunda çalıştık, yaşamlarımızdaki karşılığını tartıştık. Joanne Naiman'ın Marksizm ve Feminizm kaynağından feminizm üzerine okumalar yaptık. Sosyalizmin kadınların yaşamında yarattığı değişiklikleri, yaşanmış örnekler üzerinden (Sovyetler'de ve Küba'da) inceledik.

Toplumsal Gelişimde Kadının Rolü Atölyesi de üçüncü atölyemizdi. Bu atölyede de ilkel komünal toplumda kadının yeri ile (Ailenin Özel Mülkiyetin Devletin Kökeni — Engels) başladık çalışmaya. Tarih Öncesi Uygarlık Aşamalarını inceledik. Sonra August Bebel'in "Kadın ve Sosyalizm" kitabından devam ettik kadının toplumsal gelişmedeki rolüne. Kimi zaman tanrıça olup göklere yükseltildiğimize, kimi zaman da cadı ilan edilip yakıldığımızı, diri diri toprağa gömüldüğümüze tanık olduk... Ve her dönem kadının yazısız tarihinin mücadelelerle geçtiğini gördük...

Bu üç atölye kendi günlerinde ve saatlerinde aynı anda ilerlerken, aynı zamanda da akademisyenlerle ortak çalışmalar yaptık geniş katılımı...

26 Aralık'ta Akademisyen Dr. Gaye Yılmaz'ın katılımı ile "Şeytan Üçgeninde Bakım Emegi: Din, Ataerki ve Göç" konusunu konuştuk.

13 Şubat'ta da Sibel Özbudun ile "Ataerki ve Kapitalizm" çalışması yaptık.

Mart sonuna doğru üç atölyenin de çalışması sona ermiş oldu. Önümüzdeki dönemde de Haziran sonu gibi yeni bir atölyeyle devam edecek Marksist Kadın Akademisi...

Özellikle genç kadınların katılımı ile yürütülecek olan bu atölyede toplumsal gelişmelerde rol oynayan devrimci kadınların hayatları araştırılacak. Yaşamları ve mücadele deneyimleri bizlere de yürüdüğümüz yolda örnek oluşturmaya devam edecek.

